

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 15. — ŠTEV. 15.

NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 19, 1922. ČETRTEK, 19. JANUARJA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

KONFERENCA PROUČUJE AMERIŠKI NAČRT

TA NAČRT VKLJUČUJE REVI DIRANO POLITIKO ODPRTIH VRAT NA KITAJSKEM. — FRANCOŠKI DELEGATI SE OBO-
TAVLJAJO KOT PONAVALI. — JAPONCI BODO PREDLOG
NATANČNO PREMOTRILI.

Washington, D. C., 18. jan. — V imenu francoske delegacije je izjavil Sarraut, da nima sicer ničesar proti taki komisiji, da pa bi ne bilo po njegovem mnenju pri-
erno predložiti že sedaj obsto-
ječih koncesij tej komisiji v pre-
sojo, če mogoče ne nasprotujejo
politiki odprtih vrat. Rekel je na-
dalje, da bi taka določba mogo-
če kompromitirala obstoječe pra-
vice.

Angleži so izjavili, da se strin-
jajo z ameriškim predlogom, a
revidiranim v toliko, da se uve-
lavi posebno stalno komisijo, ki
bo nadzorovala podeljenje kon-
cesij na Kitajskem, ter gledala na
to, da ne bodo te koncesije na-
sprotno politiki odprtih vrat. Tudi
Italijani so izjavili, da se v
principu strinjajo s predlogom
ko je bil stavljen in revidiran.

Na temelju te resolucije bi ob-
vezane sile ne smele iskati pose-
bnih uplinskih sfer na Kitajskem
ter bi tudi ne smele zagotoviti sa-
koncesije privilegijev, ki bi na-
sprotnovali principu enake ekono-
mske in trgovske prilike, dočim
naj bi Kitajska sama sodelovala
pri vzdrževanju te enakosti.

Čeprav je japonski zastopnik,
baron Siderahar izjavil, da je v
principu za stvar, je vendar re-
serviral sodbo, dokler ne premo-
ri natančno tega predloga.

V PARIZU DIVJA INFLUENCA.

Pariz, Francija, 18. januarja. V Parizu in provinciah se je pri-
čela širiti influenza na epidemij-
čen način. Bolezen se je prvkrat
pojvila decembra meseca ter se
vedno bolj širila ter zahtevala
vedno več žitev. V ponedeljek je
dospela kuga do svojega vrha in
v mestu se je prijavilo 24 smrti-
nih slučajev vsled influence.

Tekom zadnjih deset dni mese-
ca decembra je bilo zaznamovanih
v Parizu deset smrtnih slučajev
te vrste, a v prvih desetih dneh
meseca januarja je poskočilo šte-
vilo na 41. Zdravstveni uradniki
priznavajo, da se bolezen kaj hit-
ro širi, vendar pa je izjavljajo, da
ni sedanja epidemija niti izdale-
ka tako kot je bila pred tremi le-
ti, ko je vsaki dan na stotine lju-
di podleglo tej bolezni edinele v
parizu.

V imenu francoske delegacije je izjavil Sarraut, da nima sicer ničesar proti taki komisiji, da pa bi ne bilo po njegovem mnenju pri-
erno predložiti že sedaj obsto-
ječih koncesij tej komisiji v pre-
sojo, če mogoče ne nasprotujejo
politiki odprtih vrat. Rekel je na-
dalje, da bi taka določba mogo-
če kompromitirala obstoječe pra-
vice.

ODLIČNI MOŽJE POČASTILI SPOMIN ČRNCA.

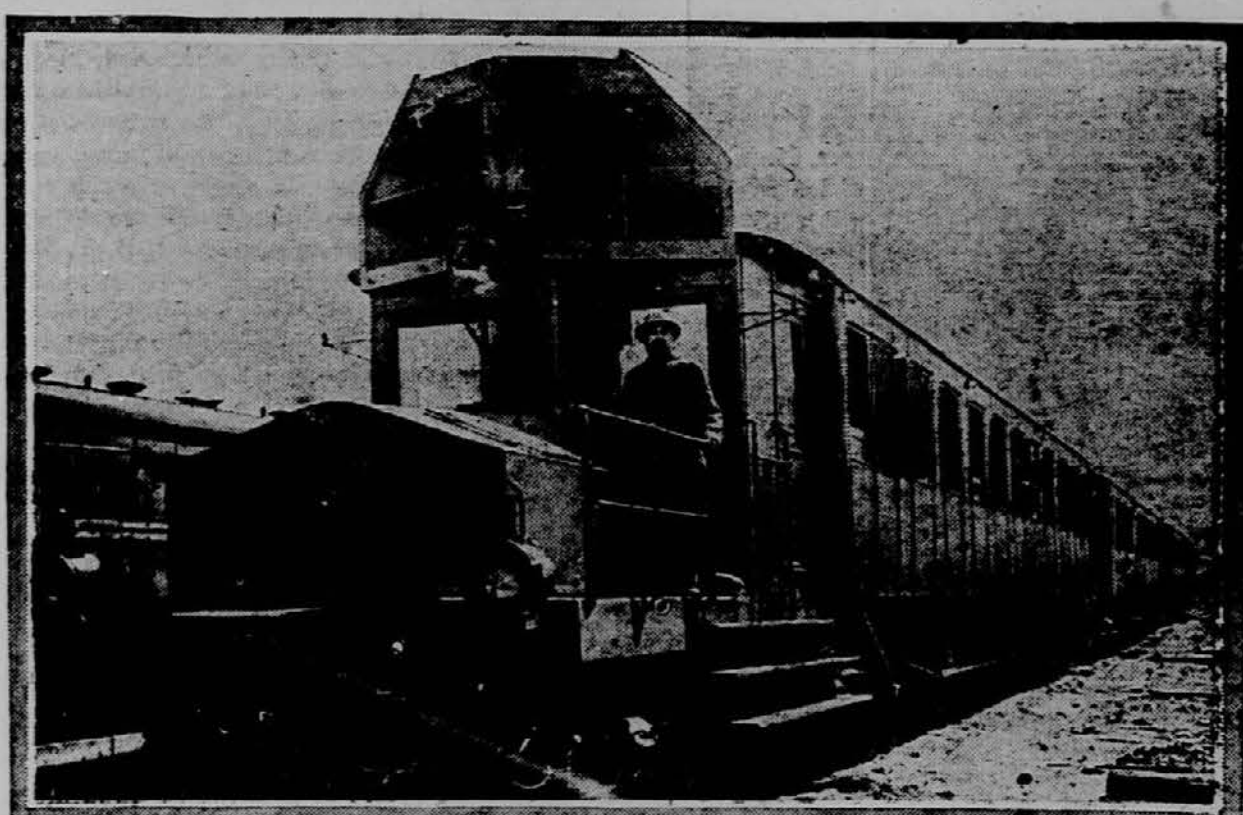
Los Angeles, Cal., 18. jan. — Skozi tri in trideset let je stražil
William Henry Shores, črnc, vrata predsednikove sobe v neki
lokalni banki ter nosil velike sve-
te denarja po ulicah mesta. Nik-
dar ni bil prekasen pri svojem de-
lu in nikdar mu ni zmanjalo niti
vmarja.

Bančni predsedniki, milijonarji
in odličnjaki iz finančnih krogov
so prisostvovali njegovemu pogre-
bu v neki cerkvi za črnce in dra-
goceni vene bogatinov so krasi-
li krsto poleg ponižnejših tributov
iz njegovega lastnega rodu.

REFERENDUM V CHICAGU.

Chicago, Ill., 18. januarja. — Tukaj se je odredilo vse potrebno,
da se predloži volilem tekem je-
senskih volitev vprašanje, če si
že le piva in vina. V tem smislu se
je izrazil občinski svetnik Čer-
nak, voditelj mokrih in občinskem
svetu. Ustvarilo se bo organizaci-
ja, ki bo nameravala podpisati za
referendum. Uspeh glasovanja si-
cer ne bo ničesar izpremenil na
prohibiciji, vendar pa je zaželj-
vo dati naročilo priliko, da da iz-
raza svojem mnenju glede tega
vprašanja.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ- VEČJI SLOVENSKE DNEV- NIK V ZDR. DRŽAVAH.

V Petrogradu se poslužujejo železnice, katere gonijo električne baterije, iz česar je razvidno, da
boljševiki vseeno niso tako nazadnjaški kot se jih opisuje. Baterije so izvanredno močne ter imajo
večjo gonilno silo kot para.

NA IRSKEM ZOPET

PRIČELO VRETI

Pristaši de Valere nočejo odne-
hati ter so najbrže za republiko.
Vlada ima vajeti v rokah.

London, Anglija, 18. januarja. Soglasno z dublinskimi poročeval-
cem londonskega "Times" je o-
paziti v južni Irski neke vrste ne-
mir, ki postaja vedno bolj splo-
šen. Pristaši dosedanjega pred-
sednika, Eamona de Valere, si na
vse načine prizadevajo, da bi raz-
širili ali nadalje zanesli ta nemir.

Na jugu je še vedno opaziti du-
ha skrajnega republikanizma, —
izjavlja poročevalec. — Številni
oddelki mož, ki so dobro opre-
mjeni z vsem potrebnim orožjem,
nočejo na noben način priznati
pogodbe, ki je bila sklenjena med
angleško vlado ter Irsko. V Du-
blinu in v deželnih okrajih se je
pojavi pravega epidemija zlo-
činov, ropov in drugih nasilstev
in vsled tega ne bo mogla vlada ni-
česar drugega kot poslužiti se ra-
dikalnih in ostrih odredb. Cela
dežela je pripravljena podpirati
provizorično irsko vlado v vseh
odredbah za ustvarjanje miru in
reda, a v naslednjih par tednih,
ko se bo angleško vojskovalstvo umak-
nilo iz dežele, bodo nastopili za
deželo precej težki časi.

Neki list, ki izhaja v interesu
pristašev de Valere, je baje na-
prosil za denar, s katerim naj bi
se organiziralo javno mnenje v
prilog republiku.

Irci so poslali v Berlin svoje-
ga posebnega zastopnika, kojega
naloga je ugoditi pot za skleni-
tev trgovinske pogodbe med irsko
prosto državo ter Nemčijo.

POTRESNI SUNKI NA PACI- FIČNI OBALI.

Los Angeles, Cal., 18. januarja. Potresni sunki, katere je bilo ču-
ti v južni Californiji, z Los An-
gelesom kot središčem, preko o-
zemskega devdeset milj severno in
južno ter šestdeset milj v notra-
nost dežele, so razbili šipe v ok-
nih, pometali na tla škatuluro ter
preplašili prebivalstvo med pol-
csmo in osmo uro večeraj zvečer.
Najbolj je bilo čutiti potresne
sunka v Los Angeles, kjer so se
pričeli preplašeni prebivalci rezi-
denčnega okraja zbirati na ce-
stah.

Nekateri so bili mnenja, da so
streljaji posledica streljanja z
velikimi topovi na ladjah pacifič-
nega brodovja, ki ima svoje vaje
v bližini obali, a mornariški čast-
niki so zavrnilo to teorijo kot ne-
utemeljeno.

LJUBOSUMNA ŽENA

UMORILA SESTRO

Hotela je nato usmrtiti še sebe in
svojega majhnega otroka, a ji je
zmanjkalo potrebne korajže.

Mrs. Hermína Renzelman iz
South Eatontown, je zaprta v
okrajni ječunski v Freehold, N. J.,
obtožena umora svoje sestre,
dočim je njen mož, Friderik Ren-
zelman, šofer po poklicu, pod ti-
soč dolarji bandom kot materi-
jalna priča.

Renzelman, ki je bil zaposlen
v New Yorku, je rekel, da je do-
bil večeraj pismo od svoje žene, v
katerem mu je sporočila novice
iz okolice in katero je zaključila
na naslednji način:
— Hočem umoriti otroka, svo-
jo sestro, psa in samo sebe.

Renzelman je vzel prvi vlak ter
se odpeljal v South Eatontown.
Ko je stopil v svojo hišo, je čul
strel. Njegova žena je prišla iz
kuhinje, z revolverjem v roki ter
rekla:

— Ravno sem ustrelila psa.
Otrok obeh se je igral na tleh
in Mrs. Renzelman je namerila
nanj revolver, a njen mož je sko-
čil naprej ter ga ji izvil iz roke.

Še predno je mogla pritisniti na
petelina.

Nato jo je vprašal, kaj je po-
stalo iz njene sestre, Gesine Wes-
sels.

— Ubila sem jo v nedeljo zjut-
raj, — je odgovorila Mrs. Ren-
zelman.

Renzelman je odšel v prvo nad-
siropje ter našel Miss Wessels m-
rto na tleh.
Pozneje je Mrs. Renzelman re-
kla, da se je spazila v sobo svoje
sestre v nedeljo zjutraj ter jo
vstrelila v spanju. Noto je namer-
avala usmrtiti še sebe in otroka,
a ji je zmanjkalo poguma. Nasled-
njega dne je opravičljiva svoje hiš-
ne posle kot ponavadi ter pisala
svojem možu pismo. Noto pa je
zopet sklenila umoriti sebe in o-
troka ter pričela s tem, da je
ustrelila domaćega psa ravno v
trenutku, ko se je vrnil njen mož
domov.

Mrtva ženska, ki je bila stara
sedem in dvajset let, je prišla
pred kratkiri časom iz Nemčije
ter živeja pri družini Renzelman.
Mrs. Renzelman je rekla, da se
je njen mož zaljubil v dekle in
da jo jo ustrelila iz ljubosumnosti.

NAJPOMEMENEJŠA SLOVEN- SKA ZABAVA V NEW YORKU.

V soboto, dne 21. januarja pri-
redi "Samostojno" veselico v

NAŠIM NAROČNIKOM

"GLAS NARODA" je stopil v
svoje trideseto leto. To je velik
uspeh za slovenski list v Ameriki,
kjer je vse tako silno nestalno in
odvisno od razmer.

Doba tridesetih let je najboljša
jamstvo, da je list dober, splošno
priljubljen in splošno razširjen.

Za vse svoje dosežene uspehe
se ima v prvi vrsti zahvaliti zve-
stim naročnikom in izpolnjevanju
gesla, ki si ga je zastavil takoj
ob pričetku: Vse za korist slo-
venskega delavskega naroda v
Ameriki.

"GLAS NARODA" ne pripada
nobeni stranki.

On hvali vse, kar ima ta ali
ona stranka dobrega na sebi in
graja vse, kar ima slabega.

Ti nazori so mu opogotili ob-
stoj do današnjega dne. In ker
bodo tudi zanj njegova vo-
dila sila, mu je obstoj zagaran-
do smrti slovenskega naroda v
Združenih državah.

Kar se tiče izbranega čtiva, se
re more z "GLAS NARODA"
primerjati noben jugoslovanski
list v Združenih državah. To mo-
ra javno potrditi vsak njegov
pristaš in temu dejstvu vsak nje-
gov nasprotnik v sren pritrjuje.

Da se bo mogel list obdržati na
višini kot je sedaj in da se bo še
višje povzpelo, je naloga vsakega
naročnika, da v polni meri zado-
sti svojim dolžnostim.

Naročnina za list stane:

Za celo leto velja list za	
Ameriko in Canada	\$6.00
Za pol leta	\$3.00
Za četrto leta	\$1.50
Za New York za celo leto	\$7.00
Za pol leta	\$3.50
Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za pol leta	\$3.50

Kdor pošlje celoletno naročni-
ro, ima to prednost, da dobi v
dar dve zanimivi knjigi "Vdova
Leruž" in "Peter Zgaga".
Sicer staneta knjigi \$1.50.

Vsem, ki so obnovili celoletno
naročnino, smo začeli večeraj po-
šljati knjige.

Ker je zaloga teh dveh knjig
precej omejena, obnovite celolet-
no naročnino takoj, da ju boste
dobili.

Vsak naj stori prejkomogoče
svojo dolžnost, da bomo tudi mi
zamoogli zadostiti svojim.

Uprava "Glas Naroda".

Srbskem domu, 443 W. 22. Street.
Pri tej priliki bo tudi praznova-
nje desetletnice društvenega ob-
stanka. Prireditve "Samostojne-
ga" so vedno nekaj izvanrednega.
Sobotna prireditve obeta preko-
siti vse dosedanje.

MAJNARJI NE BODO SPREJELI ZNIŽANJE PLAČ

PREDSEDNIK LEWIS JE NAGOVORIL KONFERENCO V SHA-
MOKIN TER REKEL, DA NE BODO SPREJELI PREMOGAR-
JI ZNIŽANJA PLAČ. — SVARIL JE PRED KONFLIKTOM TER
OGVORIL O ODPORU, ČE NE BODO HOTELI SKLENITI BA-
KONI NOVIH KONTRAKTOV.

Shamokin, Pa., 17. januarja. — Otvorjenje industrijalne drame,
sprejeli antracitni premogariji, bo
ki se bo morda razvila v enega naj-
večjih delavskih konfliktov v
zgodovini, se je vprizorilo danes
tukaj, ko je John L. Lewis, me-
narodni predsednik United Mine
Workers of America utvoril tro-
okrajno plačilno konvencijo an-
tracitnih premogarjev z izjavo,
da so govorice o skrčenju delav-
skih plač brezpomenne in da
ne bo stori la unija nobenega ko-
raka nazaj, tudi če bi bilo treba
industrijalnega konfliktu, da se
kaj takega prepriči.

Čeprav premogariji dežele ne
bodo prenehali z delom v industri-
ji po prvem aprilu, so unijski
voditelji vendar izjavili, da ne
bodo člani United Mine Workers
of America prevzeli odgovornosti
za stavko, razven če se bodo de-
lodajalci v antracitnih in bitumi-
noznih poljih sestali z unijo na
skupnih konferencah ter sklenili
nov kontrakt.

Premogariji nočejo nobene-
ga industrijalnega konflikta, —
je dostavil predsednik Lewis. —
Nam se gabi misel na stavko, a
vendar se nočemo izogniti odgo-
vornosti za tak konflikt s tem, da
bi storili kaj, kar bi nasprotova-
la interesom naših ljudi ali storili
kaj, kar nam bi prepovedovala
čast.

Sredi viharne demonstracije več
kot 500 delegatov 145,000 premo-
garjev v antracitnih poljih je
nadaljeval Lewis s svojim govo-
rom ter trdil, da ni za ameriške
majnarje nobene razlike, če se je
skrčilo plače v drugih industrijah
in v ne-unijskih rudarskih sekci-
jah dežele.

Mi ne bomo sledili neunij-
skim premogarjem po lestevici skr-
čenja plač v močvirje bede in po-
nizanja, ki prevladuje tam spo-
daj in mi tudi nočemo, da bi se
neunijske standarde uporabljalo
kot naše življenske standarde, —
je rekel.

Z izjavo, da se je vprizorilo si-
stematično in organizirano zahte-
vo za skrčenje plač, je rekel vodi-
telj premogarjev, da je treba naj-
ti kako drugo metodo, s katero
se bo popravilo zla v industrijah
mekkega in trdega premoga.

Mi ne moremo razumeti, —
je nadaljeval, — filozofijo takih
državnikov, trgovcev in drugih
državljanov, ki zahtevajo skrče-
nje plač v premogarski industri-
ji, ko jim je vendar znano, da bi
tako skrčenje plač ne prineslo no-
benega dobička javnosti z ozirom
na ceno premoga in ko vendar
vedo, da pomenja skrčenje plač
enostavno, da mora vsak možki,
vsaka ženska in vsak otrok neko-
liko manj jesti, se slabše oblačiti
ter sploh voditi nižji standard ob-
stoja. Jaz sem proti temu, da bi
naši ljudje živeli soglasno z niž-
jim standardom življenja.

Glede obžalovanja vrednega po-
lozaja v premogovnikih mehkkega
premoga, kjer je bilo na tisoče
premogarjev več mesecev brez
dela in kjer ni 200,000 ljudi dela-
lo že skoro eno leto, je rekel Mr.
Lewis, "da je to govoričenje o
skrčenju plač ljudi, zaposlenih v
premogarski industriji, ki so se-
daj izročeni pomanjkanju, po-
vsem brezplodno".

Mr. Lewis je imel svoj nago-
vor kot trajni predsednik konven-
cije, ki bo sestavila plačilne za-
hteve in delavske pogoje, katere
se bo predložilo antracitnim delo-
dajalcem kot temelj za nov do-
govor, ki naj bi stopil na mesto
dosedanjega, ki bo ugalnil dne 31.

area. Program, katerega bodo
sprejeli antracitni premogariji, bo
najbrž določil pravce tudi za osta-
le premogarije v deželi in nagovor
predsednika se je vsled tega sploš-
no smatralo za pomembnim gle-
de stališča, katero zavzemajo an-
tracitni premogariji.

Z izjavo, da niso plače premo-
garjev odgovorne za visoke cene
premoga, je rekel Mr. Lewis:

— Mi vidimo danes po cel de-
želi, posebno pa v okrajih mehk-
kega premoga, neorganizirano
prepagando, ki se tiče skrčenja
plač. Skusa se napraviti premo-
garje odgovornosti za ceno premo-
goma, Premogari, tako v mehkkih kot
antracitnih poljih dobiva le soraz-
merno majhen del cene, katero
mora plačevati občinstvo. Tako
naj je na primer večeraj neki člo-
vek v Philadelphiji povedal, da
je moral plačati \$14.75 za tono
mekkega "nut", premoga, dostav-
ljenega na njegov dom. Premo-
garji v centralni Pennsylvaniji, iz
President Brophy's okraja, pa ni-
so dobili več kot en dolar za to-
no tega premoga in skupni stroš-
ki te tone premoga, dostavljene
v Philadelphijo in prodane konsu-
mentu za \$14.75 niso presegali
\$1.75 pri rovu. Kdo dobi preosta-
li denar? Premogari ga ne dobi
in ne sme se ga pregovoriti, da
bi sprejel kako skrčenje plače, da
se bo pomagalo končnemu konsu-
mentu, katerega izkoriščajo že-
leznice in posredovalci in pre-
kupci.

ŽIVALI SO PREVEČ POŽREŠ- NE. — VSLED TEGA V AME- RIKO Z NJIMI.

Sofija, Bulgarska, 18. jan. —
Bulgarski kralj Boris je v resni-
ci moderen človek in vsled tega
boče tudi prodati del svoje pri-
vatne menažerije kakemu ameri-
škemu zoologičnemu vrtu ali pa
cirkusu. Prav posebno bi se rad
iznebil dveh slonov in več lepih
bifalov, ki se pasejo sedaj po
travnih kraljeve poletne pala-
ce v bližini glavnega mesta.

Menažerijo je ustanovil prej-
šnji kralj Ferdinand in apetit slo-
nov in bifalov je tako velik, da
je kralju Borisu skrajno težko
prehranjati jih iz svojih lastnih
pičlih dohodkov. Sloni samji po-
žrejo toliko žita in sena, da so
izdatki za to večji kot pa za živi-
la, ki prihajajo na mizo kralja sa-
mega.

Kralj ima slone sicer rad, a
bulgarske blaginje so prazne in
vsled tega si kralj ne more "spo-
gati" užitka, da bi jih obdržal.

CENEJŠI KRUH.

V Chicagu je padla cena kru-
ha od desetih centov na devet
centov za funt težak hlebec kru-
ha.

Kdor namerava v kratkem vr-
niti se v domovino, ter ob tej pri-
liki videti lepe kraje ob Atlant-
skem in Sredozemskem morju, mu
priporočamo, da potuje z brzo-
parnikom Cunard proge

"CARMANIA",

ki odpluje kot izletni parnik 11.
februarja na Reko. Med vožnjo
se bo vstavljal v najlepših mestih.

Vsi potniki tretjega razreda bo-
do nastanjeni v kabinah.
Cena do Reke \$105.00 ter \$5.00
vojnega davka.

Frank Saker State Bank.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potem naše banke izvršujejo po nizki ceni, zanesljivo in hitro.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:
Razpošila za zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad"
in "Jadranska banka" v Ljubljani.

300 kron	\$ 1.25	1,000 kron	\$ 4.00
400 kron	\$ 1.65	5,000 kron	\$19.50
500 kron	\$ 2.05	10,000 kron	\$38.00

Glasom naredbe ministrstva za pošto in brzojav v Jugoslaviji
je sedaj mogoče tam nakazovati meske potem pošte edinele y di-
narjih; za vsake štiri krono bo izplačan en dinar; razmerje med
dinarjem in krono ostane torej neizpremenjeno.

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošila na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v
Tretu.

50 lir	\$ 2.80	500 lir	\$23.00
100 lir	\$ 5.10	1000 lir	\$46.00
300 lir	\$14.70		

Nemška Avstrija:

Razpošila na zadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank na
Dunaju.

Kadi velikanskih razlik v tečaju izplačujemo sedaj v Avstriji samo
amerikanske dolarje. Zavrsko posamezno nakazila do \$50. računamo
po \$1. za večja nakazila po 2 centa od dolarja.

Vrednost dolarja sedaj ni stalna, menja se večkrat naprila-
vno; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsprej.
Mi računamo po ceni istega dne kot nam pošilni denar dosepe v roke.

Kot generalni zastopniki "Jadranska Banka" in njenih podru-
žnic imamo zavezane izvanredno ugodne pogoje, ki bodo velike ko-
risti za one, ki se ho ali se bodo poslužovali naše banke.

Dinar nam je posilni najbolj po Domestic Money Order, ali pa
po New York Bank Draft.

FRANK SAKER STATE BANK, 63 Cortlandt St., New York
(Advertisment)

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
owned and Published by
MOVING PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
80 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelje in praznikov.

Na leto leto valja tih za Ameriko Na New York za leto leto 97.00
in Kanadi za pol leta 48.00
Na leto leto 97.00 Na leto leto 97.00
Na leto leto 97.00 Na leto leto 97.00

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Printed Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$6.00
Advertisements on Agreement.

Recept brez podpisov in oznak ne bo priobčajevo. Denar naj ne blagovoli
Najbolj po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se na
vsi prejšnji številke namenu, da hitreje prejmemo naslednja.

GLAS NARODA
80 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

DELAVSKI POLOŽAJ.

Delavstvo Združenih držav se nahaja v izvanredno slabem položaju. Da je to resnica, je najbolj razvidno iz dejstva, da smatrajo močne organizacije za velik uspeh, če se jim smpatam posreči odbiti napade delodajalcev. Velike organizacije morajo uporabiti vso svojo energijo in moč, da vzdržijo sedanje plačilne in delavske pogoje. In če se jim to posreči, morajo dati kake druge koncesije.

Te dni se je začela konferenca glede plače, ki naj jo dobivajo kopači trdega premoga. Njihov predsednik je v svojem uvodnem govoru izjavil: —

"Sedanja plača mora na vsak način ostati. To je naša minimalna zahteva. Na zmanjšanje plač ni misliti. Borili se bomo za zvišanje."

Premogarski baroni delajo velikanske profite. Prav nič bi se jim ne poznalo, če bi zvišali premogarjem plače.

Kaj takega jim pa seveda niti v glavo ne pade. Plače ne nameravajo zvišati, pač pa znižati, vsledčesar bo prišlo do štrajka.

Da dobe narod na svojo stran in da jim bo mogoče s pomočjo oblasti štrajk zatreti, pridigujejo, da mora biti premog bolj poceni.

Taki dokazi imajo pa končno le majhen upliv na delavski položaj. Gre v prvi vrsti za to, kakšno moč imata nasprotujoči si stranki, delodajalci na eni in delavci na drugi strani.

Delodajalci imajo par izvrstnih kart v svojih rokah. O tem je govoril predsednik premogarjev Lewis, rekod: —

"Naša največja nesreča so neorganizirani premogarji. Mi ne bomo sledili neorganiziranim premogarjem po lestevici skrajšanja plač, mi jim ne bomo sledili v močvirje revščine in ponižanja. Naš namen ni prilagoditi naše življenje življenju onih nesrečnih ljudi."

Take izjave mu bodo pri pogajanjih z delodajalci le malo pomagale. Tako govorjenje nima velike vrednosti.

Delodajalci plačajo le takrat organiziranim delavcem več kot neorganiziranim, če so prvi boljši kot drugi, če za večjo plačo tudi več producirajo.

Delodajalci smatrajo minimalno plačo za normalno plačo.

Če nečijo organizirani delavci stopiti na stališče neorganiziranih, jih morajo povleči iz močvirja na svoje stališče.

Dopisi

Brooklyn, N. Y.

Slovensko pevsko in dramsko društvo "Danica" v Brooklynu bo obhajalo v nedeljo dne 22. jan. svojo petletnico.

Vspored:

I. točka: Pojejo pevsko društvo "Danica", pevsko društvo "Domovina", pevsko društvo "Slavee". Svira "Brooklynski tamburaški zbor".

Salogra v enem dejanju: Osebe: Jakob Klepec, Mr. John Murn; Ivana, njegova žena, Miss Mary Peterka; Silvester Zidar, Mr. Frank Cvetkovič; Jera, delavčeva žena, Miss Mary Balantič.

II. točka: Pojeta pevsko društvo "Slavee" in pevsko društvo "Domovina". Svira "Brooklynski tamburaški zbor". Poje pevsko društvo "Danica". Skupni nastop vseh pevskih društev.

Po igri prosta zabava, šaljiva pošta, zrebanje cekina za 20 dolarjev in ples, pri katerem bo sviral orkester Mr. Joe Remsa ml.; sviral bo tudi med točkami.

Za mnogobrojni obisk se najvpludneje priporočamo cenjenim rojakom in rojakinjam iz Brooklyna, sploh iz Greater New Yorka. Za dobro postrežbo bo izvrstno preskrbljeno. Začetek ob 6. uri zvečer v dvorani sv. Trojice na Montrose Ave. v Brooklynu.

S pevskim pozdravom

Valentin Orehek, tajnik.

Worcester, N. Y.

Minulo je leto 1921 in žnjim so izginili marsikateri upi farmarja, da bi se vresničili. Glede poljskih pridelkov se ne morem pri- tožiti, ker bili so srednji. Leto je bilo večinoma suho, kar je posledica, da smo napravili malo sena. Toliko bolj pa se je obnesla kornuza. Farmarji so napravili polje "sajle". Tudi dozorela je lepo to leto. Krompir, ki je tukaj glavni pridelek, je bil lep, to do cena mu je bila nizka. Od začetka so ga prekupčevali plačevali po \$1.00 bušelj, a kmalu se je njim zdela ta cena previsoka in pristigli so jo za 20 centov pri bušlju.

V tukajšnjem kraju farmarji gotovo že eno stoletje in le čudim se, da si še niso ustanovili organizacije, da bi svoje pridelke razpošiljali in prodajali sami, ne pa prekupčevali in mešetarji. Ti ljudje se naravnost nortujejo iz farmarja in z njegovimi pridelki. V jeseni farmar potrebuje denarja primoran je prodati svoje pridelke. To prekupčevalci dobro vedo in izrabijo priliko za svoj žep. Stavijo cene, kakoršne si sami žele. Ajda je minulo leto precej dobro obrodilo in zato, ker je bilo nekoliko več na trgu, je moral farmar napol zastojati prodati. In tako je z vsemi pri-

delki. Delavci iz industrijskih krajev, ki morajo meso drago kupovati, se bi gotovo nam čudili, ko bi videli, kako koljemo tele in ter mečemo meso kokošem in prašičem, vsled tega, ker so cene tako "visoke", da se jih ne splača rediti in prodati. Predlarsko leto je bilo tu vse polno jabolk. Za bušelj lepih jabolk se je plačalo 15 centov, pa se prodalo se jih je težko. V mestu New York pa so prodajali ravno tisto jesen eno jabolko od 7—10 centov. Tako cvete verižništvo. Oni, ki proizvedu, mora napol zastojati delati, prekupčevalci pa spravljajo dobiček v žep. Mleko, 30%, je bilo minilo jesen \$3.37 za 100 lbs. Pri pomniti moram, da so tukajšnji farmarji večinoma organizirani pri "Dayrmen League" (I), in ako bi te organizacije ne bilo, bi gotovo bolj "udrihali" po nas tudi pri mlekarstvu. Ko je bil v New Yorku štrajk mlekarjskih razvaževalcev, mislite, da niso posledice tega štrajka "priropali" tudi nam na hrbet? Pri vsakih 100 lbs. mleka so nas pristigli okrog enega dolarja. Minulo leto se je ustanovilo še drugo organizacija z imenom "Pool", koje namen je ščititi farmarja-mlekarja. Kako bo s to organizacijo, še danes ne vem gotovo. Marsikdo je podpisal kontrakt, a mnogi so že odstopili na ta način, da so svoje posvete prepisali, bodisi na svojo ženo, ali otroke. Organizacija bi gotovo bolj naraščala, ko bi vodstvo vnaprej določilo, koliko je za prispevati na mesec, a tega ni storilo. Ko so člani videli, da je treba veliko prispevati na mesec, nekateri, ki imajo dosti mleka, so vzeli od \$40 do \$70 mesečno, so odstopili na zgoraj naveden način. Kako bo organizacija uspevala, bo pokazala bližnja bodočnost.

Pretečeno jesen se je tudi ustanovila zveza, koje namen je organizirati izdelovalce Maple syrpa, s katerim se tukajšnji farmarji ja- to pečajo. Maple syrup je jako v časih in iz rok prekupčevalca tudi drag, a tu smo ga prodajali zadnje spomlad ob \$1.00 do \$1.50 galono. Skrajni čas je tudi, da bi si omislili organizacijo, ki bi kupovala in razpečevala tudi druge pridelke, zlasti krompir. Zimo imamo precej ostro. Sne- ga sicer ni dosti, toda mrzli ve- trovi so jako "bizi" z znanjem

Pretečeno jesen se je tudi ustanovila zveza, koje namen je organizirati izdelovalce Maple syrpa, s katerim se tukajšnji farmarji ja- to pečajo. Maple syrup je jako v časih in iz rok prekupčevalca tudi drag, a tu smo ga prodajali zadnje spomlad ob \$1.00 do \$1.50 galono. Skrajni čas je tudi, da bi si omislili organizacijo, ki bi kupovala in razpečevala tudi druge pridelke, zlasti krompir. Zimo imamo precej ostro. Sne- ga sicer ni dosti, toda mrzli ve- trovi so jako "bizi" z znanjem

Iz Slovenije.

Smrtina kosa.

Na Luči v Selski dolini je umrl po kratki bolezni Gregor Dolenc v 60. letu svoje starosti. Sijajen pogreb je pričal, kako priljubljen je bil ranjki po vsej okolici. Pevci so mu zapeli lepe žalostinke, loveci so mu pa streljali v slovo.

V Ptujju je umrla gd. Marija Presker, učiteljica iz Ormoža. Prišla je v Ptuj k svoji sestri, da se pri miklavževki povesele s svojimi nečaki in nečakinjami, tu pa jo je nenadoma zadela smrt v starosti komaj 29 let. Pokojnica je bila duša narodnega življenja v Ormožu, kjer jo bodo bridko pogrešala razna društva, pred vsem nje- ni ljubljenci — deca v šoli.

Ustanovitev pokrajinske strokov- ne zadruge brivcev, frizerjev in lasničarjev.

V smislu uredbe ministrstva za trgovino in industrijo, oddelka v Ljubljani, se je razširil okoliš strokovne obrtne zadruge briv- cev, frizerjev in lasničarjev na Kranjskem na vso Slovenijo in zadruga se imenuje sedaj "Pokra- jinska zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani". Z u- stanovitvijo zadruge so postali vsi brivci, frizerji in lasničarji člani te strokovne zadruge ter so se iz- ločili iz zadrug, pri katerih so bili do sedaj vključeni.

Nevaren hotelski tat pod ključem.

Te dni je prijavil mariborski policiji sarajevski trgovec Marko Lazar, da mu je ob 8. uri zjutraj ukradel nekdo potni kovček, žen- ski ovrtnik, zavoj čokolade in druge stvari. Tatvine so osumili takrat 25letnega trgovskega po- močnika Karla Sinkoviča, vendar je ta ostal na prostem, ker se mu tatvina ni mogla dokazati. Kmalu potem pa so javili policiji, da je prodal Sinkovič v Celju v hotelu "Balkan" potni kovček in nekaj

sneža na kupe. V začetku decem- bra je padel dež in sproti zm- zovalo; napravilo je mnogo ško- de na gozdnem, kakor tudi sad- nem drevju. Drevje je polomlje- no ponekod, kot da bi Hindenburgova armača bila bitko tu na- črtog. Telefonske naprave so bi- le domalega pretrgane in ležale na tleh. Ker sem ravno pri tele- fonu, naj omenim, da je rojak Mr. Anton Paulin kupil "Worce- ster Telephone Co." in sedaj je jako "bizi" s popravilanjem pretrganih telefonskih zvez. Želim mu mnogo uspeha!

Na Božični dan se je vršila za Slovence služba božja v hiši Mr. John Zemlak-a, v East Worces- ter, N. Y. Kdor je hotel in kdor ni bil preoddaljen, je lahko zado- stil svojim verskim dolžnostim.

Mnogo tukajšnjih rojakov je ra- dovednih kod hodi bivši tukajšnji zemljiški agent g. Žuljič. Nič več se ne čuje od njega. Škoda, da nas je mož zapustil.

Joseph Stefaneich,
R. D. 3

Chicago, Ill.

V eni zadnjih "Edinosti" je g. Rev. Zakrajšek spet eno polomil in se prav na debelo zlagal. Dolži več oseb, da so depisovale v Glas Naroda in za to dobile plačo za ce- loletno delovanje. (Ček za plačo.) Kar se drugih tiče, jih ne morem in ne bom zagovarjal, svo- jo osebo pa do skrajnosti. Stavim 500 dolarjev dotičnemu, kdor mi dokaže, da sem bil jaz pisec dopi- sov. Vprašam Vas, ali se je dopis- nik mogoče kaj zlagal? Po mojem mnenju prav nič. Pisal je goló resnico. Zakaj iščete dopisnika kakor slepa kura zrno? Vam je dobro znano, da Vam ne hodim krast toploto v cerkev. Jaz nisem nič dal in nočem od Vas nič imeti. V istem listu "Edinost" sem čit- al Vaše hvala, koliko je naš vsak dan, koliko obhajil, nikdar pa ne, koliko je notri prišlo in koliko ste plačali cerkvenega dolga. Kaj ne, to je posebna stvar! Vprašal bi Vas še rad, kdo je kriv, da farani izostajajo iz cerkve? Jaz mislim, da Vam je dobro znano, da jih odganjajo velike kolekte in bera- čenje. Ali ni tako? Dokler bo ta- ko gospodarstvo, nisem dal nič in ne dam nič. Torej jezite se nad drugimi, ne nad menoj. Prav iz šrea me veseli, da Vi mene ne po- znate in jaz Vas ne.

Joseph Blish.

Peter Zgaga

Ni hujšega, kot če vam pripo- veduje kdo, kar je videl v kine- matografu.

Vi stojite kot tepec, pripove- dovalec pa, ki ima sliko še vedno pred očmi, vam pripoveduje:

— Potem je pa punca šla in je srečala svojega fanta, ki pa ni bil res njen fant, ampak je bil tako podoben onemu drugemu, ki je bil res njen fant. Zatem je pa prišel oni drugi in rekel, da s tem nama nobenega opravka, pač pa, da je tisti glavna ovira, ki je bil še prej v sliki nastopil, in da je njegova žena, ne tista stara, pač pa ona s kodrastimi lasmi, vse za krivila, da se je pripetila ta po- mota in da bi bilo vse dobro, če bi se on prvi, ne tisti, ki mu je podoben, pravočasno zavedel ter spoznal intrige njenega strica, ka- teri se je izdal za pečlarja, v resnici je bil pa brat dotične, ki se je hotela z drugim poročiti... itd., itd., itd. ...

In ko vam vse to pove, se zado- voljno nasmeje rekod:

— No, ali si zastopil? Kaj ni bilo res olrajt?

Človek bi najrajši pljunil v ro- ko ter prisoli "pripovedovalcu" zasluženo kazen.

Rekordi kažejo, da je sedaj v New Yorku manj slučajev razpo- rok kot ponavadi, a ti, kar jih je, so tako kričavi in bučni, da po- popolnoma nadomestijo pomanj- kanje glede števila.

Poroka princesinje Mary z vis- kontom Lascelles se bo vršila v Westminster Abbey od 20. do 28. februarja. — Daily News. — To je prilično dovolj časa, da se spravi ta dva nesrečna človeka skupaj.

Vse je ogorčeno na bivšega ljubljanskega župana Peska, ki ima baje rajši možke kot ženske. Zakaj tako razburjenje. V ju- goslovanski parlament poglejte. Tam se vse križem ongavi.

Sakrosankten je tisti človek, kateremu ne sme nikdo ničesar slabega reči ali storiti.

Najbolj sakrosanktni so vla- rjarji, kralji in cesarji. Tudi ju- goslovanski kralj spada med te. Bosedaj je bila še vsaka žaljivka, naperjena proti njemu, kruto kaz- novana.

Najbrže so tudi kraljevi na- mestniki sakrosanktni. To skle- pam iz tega, ker je kraljev na- mestnik za Slovenijo Ivan Hribar in ker pravijo klerikaci Ivanu Hribarju "gospod".

V srednjem veku je bila naj- večja kazen, če so žensko golo vlačili po ulicah.

Dandanašnji bi bila za žensko največja kazen, če bi jo vlačili po ulicah, oblečeno od vrha do tal.

In dandanašnji ne more ve- deti človek, ko vidi vabljivo žen- sko, če gre na opero ali opera- cijo.

Najboljše je tuliti z volkovi. Jestu žnjimi je druga stvar V tem slučaju se pravi: lačen biti ali pojejen.

Slabi društveni člani so oni, ki pravijo vedno "ne".

Za njimi so v slabosti oni, ka- terih ni nikdar na sejo.

Najslabši so pa tisti, ki pravi- jo vedno "ja".

Iz Jugoslavije.

Žegen advokata.

Zagrebska "Riječ" pripovedu- je to-le veselo zgodbičico: Neki ve- rižnik je bil obsojen v Zagrebu na 20,000 kron globe. Dasi je bila sodba pravična, je verižnik ven- darle mislil, da jo bo mogel s svo- jim denarjem ovreči. Sel je zato k advokatu ter mu naročil, naj vložijo zanj priziv. Advokat se je seveda lotil tožbe z največjo vne- mo. Toda vse ni nič pomagalo in verižnik je propadel pri vseh in- stancah. Tedaj pa je dobil od ad- vokata pismo, v katerem mu le- ta naznanja, da znaša njegov račun 20,000 Din. Tako mora plačati se- daj verižnik državi 20,000 K, ad- vokatu pa 80,000 K. Najbolje bi torej storil, ko bi tožil sedaj ad- vokata zaradi previsoke odmere stroškov, ker bi na ta način skoro potem zaveržil vse svoje premo- ženje. Ni napačno biti advokat!

Taksa za vozove.

Po trošarinskem zakonu je tre- ba plačati za vsak voz na vzmeteh 200 Din pristojbine. Ta naredba je pomenila za mnoge gospodarje občuten gospodarski udarec in čisto naravno je, da je bila za marsi- koga tudi skrajno krivična. Zato je bilo treba točneje opredeliti, za katere vozove bo treba plače- vati pristojbino 200 Din. Po mnogih posvetovanjih se je sklenilo, da se bo pobirala ta pristojbina samo od voz, ki se rabijo edino- le za luksus ali za obrtni prevoz lju- di. Vozovi pa, ki se uporabljajo tudi za prevoz živil, bodo omeje- ne pristojbine oproščeni. Za take vozove tudi ne bo treba plačevati takse za prijave (2 Din) in takse za rešenje (5 Din). Ta taksa se bo plačevala za vozove, ki se bodo uporabljali po mestih in trgih kot prevozna sredstva. V naših krajih odpade tudi ta taksa.

Cerkveni davek.

Pri razpravi finančnega odbora, na kateri se je obravnavalo zmanjšanje izdatkov v posamez- nih ministrstvih, sta predlagala dr. Žerjav in dr. Šečerov uvedbo posebnega takozvanega cerkvene- ga davka v pokritje plač duhov- nikom. Vsaka vera naj nalaga svojim vernikom cerkveni davek ter plačuje ž njim duhovnike. Na ta način bi odpadla vsaka prito- žba nad državo, češ, da podpira država eno vero bolj kot drugo. Dotičniki, ki bi ne pripadali no- beni cerkvi, bi bili omenjenega davka seveda oproščeni. Finančni odbor je sprejel predlog kot reso- lucijo, ki jo predloži skupščini.

Prepoved izvoza svinj iz Jugosla- vije v Švicco

je povzročila v švicarskih listih burjo nezadovoljstva. Listi pravi- jo, da se je s tem graginja v Švici samo povečala ter da se je bati, da bo jugoslovanska vlada nasto- pila s protidredbami glede švi- carske industrije.

Sladkor je predrag.

Sladkorna tvornica v Velikem Bečkereku razpolaga s 6 milijoni kron osnovne glavnice. Po tvor- nici priznani čisti dobiček znaša 2,292,780 V manj kot treh letih so torej vse delnice plačane. Ker je to odiranje ljudstva, zato je treba zahtevati, da se cene slad- kornju znižajo.

Naraščanje izvoz.

Izvoz iz Jugoslavije se dviga stalno, posebno pa v zadnjem ča- su. Tako je v prvih šestih mesecih leta 1921 narasel uvoz za 243 mi- ljionov, dočim je narasel izvoz za 695 milijonov. Razmerje med izvo- zom in uvozom se stalno boljša v korist izvoza. Ravnotežje bo torej

ADVERTISEMENTS.

Severova zdravila vžirajujo zdravje v vzhruh.

Omejite prehlad. Ustavite kašelj.

Oba sta znamenja nevarnosti. Pri- tajeni boji z dalekosežnimi posledici- cam: se lahko mnogokrat izognete, če dobite prava zdravila.

Severa's Cough Balsam

(Severov Balsam zoper kašelj) jed- pomore pri navadnem kašlju, po- mni bronkialna vžnemirjenja, po- pravi prebave, omogoča red in olaj- sa za dihanje. Cena 25c in 50c. Sever's Cold and Grip Tablets (Severjevi Tableti zoper prehlad in gripe) ustavijo prehlad predne se razvije. Cena 30 centov. Po vseh lekarnah.

Ali ste dobili iztis Severjevega Almanaha za leto 1922? Dobite ga zastonj pri svojem lekarju ali pa direktno od

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

skoro doseženo in potem se mora- prieti stalno izboljševati tudi ju- goslovanska valuta.

Na predlog ministra Slovence- pačja je dovolil gospodarsko-fi- nančni komitet ministrskega sve- ta izvoz 3000 lahkih konj.

Naravno je dovoljen izvoz 40 ti- soč ovnov in 11 tisoč ovne.

Veliko električno centralo za Za- greb nameravajo zgraditi na Savi med Rajhenburgom in Čatežem.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim sreem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znan- cem žalostno vest, da je dne 9. ja- nuarja ponesrečil v rovu med pre- ljubli sin in po dveh dnevih v ve- likih bolečinah za večno zaspal. Pokopan je bil po katoliškem ob- redu. Star bi bil 23 let dne 1. maja.

Tem potom se prav lepo zahva- lim vsem, ki so darovali krasne vence, posebno društvu Zorja Svobode šte. 11 SDPZ, nadalje družini A. Tavžel za krasni šopek cvetlic, kakor tudi fantom v Southertonu, ki so darovali ve- nce. Iskrena hvala tudi članom pevskega društva "Vihar", ki so zapeli žalostinko ob krsti mojega sina.

Danilo, Pa., dne 17. januarja 1922.

Zalujoči ostali:
Luka Očepek, oče.
Marija Očepek, mati.
Frank Očepek, brat.
Angela Očepek, sestra.
Ana Očepek, sestra.

Marija omežena Tavžel, sestra.
Lujza omežena Božič, sestra
v starem kraju.

IMPORTIRANE BRINJEVE JAGODE

Vreča 132 funtov \$16.20
Pri večjem naročilu vprašajte za posebno ceno.
K naročilu priložite Money Order
MATH. PEZDIR
Box 772, City Hall Sta.
New York, N. Y.

Oženite se

Polžite nam samo EN DCLAR in poslal vam bomo popoln Zenski katalog z natu- rnim opisom, SLIKAMI, imeni in naslovi mnogih deklet in nekoliko obov, ki iščejo dobrega ni poltencega moža. Lahknamo pisati in skla- nene srečen zakon. Mi smo zmogli storiti po- šteno in dovoljeno posredovanje, zato ne šte- ditke dolarja, ki je posred med vami in ŽA- KONSKO SREČO.

Pišite še danes na:
RELIANCE F. OLUI
Box 876
Los Angeles, Cal.

Zrno do zrna - pogača,

Kamen do kamna - pačiča!

Vložite Vaš denar v sigurno banko in zavarujte se s tem pravočasno za Vašo starost.

Na vloge pri nas plačujemo do daljnega 4% na "special interest ac- count", (posebni obrestni račun). Vloge so zasigurane z najboljšimi bondi. Državno nadzorstvo!

FRANK SAKSER STATE BANK
glavno zastopstvo Jadranske Banke

82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

VSTANOVLJENA LETA 1898.

GLAVNI URAD ELY MINN.

INKORPORIRANA LETA 1900.

Glavni urednik:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., La. Ala., O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik nespisanih smrtin: JOHN MOVERN, 524 E. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

MOHOR MLADIĆ, 2603 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 170, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:

VALENTIN PIRO, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La. Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARČ, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uredno glasillo:

"Glas Naroda".
Vse stvari tikače se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljke naj se pošilja na glavne tajnike. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišnice sprejema naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.
Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 član ali članicami.

Pozor!

Danes je zadnji dan za objavo priporočil v glasilu glede izvolitve predsednika Nadzornega odbora. Z današnjim dnem se prične tudi javno glasovanje. Tekom javnega glasovanja, ki bo završeno meseca marca, nam po Jednotinih pravilih ni dovoljeno objavljati tozadevnih priporočil.

UREDNIŠTVO.

Nekaj pjasnila članstvu J. S. K. J.

Kot člana in bivšega uradnika JSKJ, me dolžnost veže, da izpregovorim par besedi glede izpraznjenega mesta predsednika nadzornega odbora JSKJ.

Pazno sem zasledoval ves čas vga priporočila, kakor tudi vse agitacije za to izpraznjeno mesto. Iz vseh teh priporočil in posebno pa iz agitacij sem izprevidel, da gre vsakemu bolj za čast kakor pa za delo.

Kot bivšemu uradniku mi je pa znano, da tukaj ni nobene druge časti kakor dobro in pravično delo posameznega uradnika, bodisi pri naši ali drugi Jednoti ali Zvezi, da delujejo nevtrasteno za dobrobit celega članstva in Jednote.

Ker je pa ravno to izpraznjeno mesto predsednika nadzornega odbora JSKJ, eno najbolj važnih mest naše slavne Jednote, moramo imeti na tem mestu uradnika, kateri je nevtrasten in v resnici delujoč za pravico celega članstva in napredka naše Jednote.

Trije imajo največ glasov in sicer John Govze, Anton Zbašnik in Paul Berger. Prva dva kandidata sta mi osebno dobro poznata, kakor tudi dobra prijatelja, tretji mi ni poznan.

Ker sem pa pravico ljuben in odkrit človek, moram tukaj izreči, da kandidat John Govze je vstanovitelj naše Jednote, kakor tudi je bil zmerajšnji glavni uradnik naše Jednote, za kar mu gre vsa pohvala in čast. Izreči moram, da on ni za to mesto sposoben. On je predob in jako mehkega srca ter se boji kateremu zameriti se. V tem se pripeti lahko slučaj, kateri bi bil jako na škodo vsemu članstvu in Jednoti. Zavoljo tega upam, da on bo to sam pripoznal in da mi ne bo v zlo štel, ko sem zoper njegovo kandidaturo.

Kar se tiče kandidata Antona Zbašnika, sem pa prepričan, da on je nevtrastljiv in se ne boji, ako da se prav zameri svojemu najboljšemu prijatelju, kadar gre za prid in korist bodisi članstvu ali Jednoti. On se ne boji izraziti svoje mnenje in tudi ne popusti nič, ako ve, da je pravilno. V tem ne pozna ne prijatelja, ne sovražnika, ampak pozna samo pravico. Zavoljo tega potrebujemo človeka, ki se bo potegoval za pravico članstva ter deloval za korist in napredok naše Jednote. Ravno kandidat Anton Zbašnik je oseba, katere je sposobna, da zasede to izpraznjeno mesto predsednika nadzornega odbora naše slavne Jednote. Ako bo on izvoljen, je

lahko članstvo JSKJ, uverjeno, da je izvolilo pravega zaščitnika Jednotinih pravic.

Kar se pa tiče tretjega kandidata, sem pa že omenil, da mi ni osebno poznat, ampak samo toliko vem o njem, da je član SNPJ, in da je jako delaven zanj. On zasluži največjo pohvalo in čast za njegovo delovanje. Ali žalibog človek ne more dva gospodarja služiti, da bi obema ustregel. In ravno tako tudi on ne bi zamogel za obe Jednoti delovati. Zavoljo tega sem prepričan, da bi moral eno delovanje opustiti, bodisi eno ali drugo. Jaz sem prepričan, da bi mu bilo nemogoče, da bi svoje prvo delo opustil, in tako bi prišlo v glavnem uradu naše JSKJ, do nekakega nesporazuma, iz katerega bi lahko nastale jako slabe posledice za članstvo in Jednoto.

Tukaj sem vam dal na razpolago moje prepričanje, kakor tudi moje izkušnje, katere sem v štirih letih mojega urada pri JSKJ, imel priložnost spoznati.

Pennsylvania je tudi opravila, da od enega glavnega uradnika, ker bi skoro rekel, da je glavna naša Jednota po številu članstva. Kar se tiče stroškov, se pa vam ni treba bati, da so tako veliki, kot je bilo sporočano. Jaz v vseh štirih letih nisem toliko ven dobil, kakor je bilo samo za eno leto sporočano. Ali za dobrega uradnika ne smemo gledati, koliko da je oddaljen, tudi vožnji stroški ne smejo biti nikoli previsoki. Članstvo si več prihrani pri dobrem uradniku in gospodarstvu kakor pa pri vožnjih izdatkih.

Zatorej še enkrat priporočam za kandidata Antona Zbašnika, ostala pa prosim, da bi mi ne štel v zlo in mislila, da sem kakim njemu sovražnik. Jaz nisem nikak diktator članstva JSKJ. Članstvo, vi ste gospodar in vi boste to odločili z vašimi glasovi.

Z bratskim pozdravom

Ivan Varoga, član JSKJ.

Naznanilo.

New York, N. Y.

Tem potom naznanjam članom in članicam društva "Orel" šte. 90 JSKJ, v New Yorku, da se bo vršilo letno zborovanje v soboto dne 21. januarja v društveni dvorani. Opominjam vas, da se zagotovo vdeležite te seje vsi brez izjeme, ker imamo jako važne točke za rešiti. Neopravičena odsotnost te seje se oglobi po društvenih pravilih.

Z bratskim pozdravom vdani

Val. Orehek, tajnik.

Protest.

Imperial, Pa.

Članstvo društva sv. Jožefa št. 29 JSKJ, v Imperialu je na redni mesečni seji dne 1. januarja 1922 strogo protestiralo proti glavnemu porotnemu odborniku Gregorju J. Porenti, kateri je prodal hišo kompaniji v Black Diamondu, Wash., vedoč, da kupuje kompanija hiše privatnih posestnikov v namenu, da notri nastani stavkolomce.

Kakor razvidno iz glasila N. S. P. Jednote, datirano dne 28. decembra 1921, je bil sobrat Gregor Porenta od nekega komiteja na to opozorjen, a on opozorila kot unijski član ni vpošteval, marveč je svojo hišo kompaniji prodal in s tem pripomogel k stavkolomstvu.

Zgoraj imenovano društvo enostavno zahteva, da se Gregor J. Porenta pokliče na zagovor. V slučaju, da se ne more zadostno opravičiti, naj se ga suspendira iz glavnega urada, ker tak uradnik ni nikakor zmožen razsojati, kaj je prav in kaj ni prav.

Zgoraj imenovano društvo želi slišati mnenje ostalih cenjenih društev.

Valentin Peternej, predsednik.

Alojzij Tolar, tajnik.

Frank Bogataj, blagajnik.

(Pečat društva.)

Protest

sprejet na društveni seji dne 15. januarja 1922.

La Salle, Ill.

Društvo Danica št. 124 JSKJ, je imelo na redni seji 15. jan. razpravo glede nominacije predsednika nadzornega odbora. Različne sugestije in nasvete smo imeli v razpravi in ravno tako smo tudi pazno prečitali, glasilu z dne 15. decembra 1921.

Posebno pozornost smo obrnili na neomnjeni napad od člana dr. Jugoslovana št. 104 JSKJ, iz Chicago, Ill. Naše društvo odločno protestira proti takim napadom na poštenega človeka in brata Pavla Bergerja, prvič zato, ker je dopisnik tak junak, da se skriva za plotom ter napada in res se ne upa s svojim pravim imenom na dan.

Pravila naše JSKJ, nikjer ne branijo, da bi ne imel tak, kakor je brat Pavel Berger, pravico kandidirati za v glavni urad, ako odgovorja zahtevam v pravilih, pa naj si bo že tega ali drugega političnega prepričanja.

Kakor je razvidno iz dopisa, je bil omenjeni junak sam navzoč na seji, ko je društvo Jugoslovana št. 104 nominiralo brata Pavla Bergerja za kandidata. Zakaj dopisnik ni na seji svojega društva debatiral in svoje argumente dokazal svojemu društvu?

Izza plotu kamenje metati, ni junaško in tudi ne moško. Človeka v slabo ime spraviti tudi ni junaško, posebno še brez dobrih dokazov. Naše društvo bi lahko stavilo cele kolone vprašanj omenjenemu junaku, pa smo tudi prepričani, da nam ne more dokazati, da je brat Pavel Berger nekaj notoričen politikar.

V naši naselbini je prebival br. Pavel Berger okrog 6 let. Bil je tajnik najstarejšega društva Triglav št. 2 SNPJ. Bil je ustanovitelj našega društva Danica št. 124, je zelo priljubljen med vsemi poznanimi. Za vse to jamči naše celo društvo, in ko bi ne bilo v naši naselbini brata Pavla Bergerja, bi JSKJ imela eno društvo manj, kakor ga ima sedaj. Koliko društev je pa že vstanovil omenjeni junaški dopisnik?

Omenjeni dopisnik tudi predbaeva, da se je brat Pavel Berger dejansko stregel v glavnem uradu neke druge organizacije. Oh, nekaj čudnega, kaj ne? Že vrabci na strehah so čivkali, da so se slične stvari in še celo veliko bolj hude pripetile že med senatorji in celo med ministri, ki odločujejo usodo sto in še nad sto milijonom ljudem.

Da brat Pavel Berger vestno in točno opravlja svojo službo, je dokaz napredok SNPJ. Ni rečeno, da je le sam, pač pa skupno s drugimi glavnimi uradniki. Da pa imajo svoje sestanke v kevdrih, ni nič slabega. Strokovno organizirani delavci so že imeli svoje zborovanje v kevdrih, pa je bilo veliko bolj pošteno in koristno kakor pa v razkošnih dvoranah in palačah.

Dopisnik, kje si pa ti? Zakaj pa spavaš in čakaš za plotom? Ali ni tudi tvoja dolžnost, da prideš na dan z dobro idejo in pomagaj ter postaneš voditelj vsega napredka? Dokazi, koliko si že ti napravil za svojo firmo pod svojim praporom!

Naše društvo toplo priporoča, da vsak kritikar pride s svojim polnim imenom pod svojim dopisom. Ako pa želi še kaj več izvedeti, je naše celo društvo na razpolago, da mu da vsaka pojasnila. Točko za danes.

Zahteva pa naše društvo, da se ta protest proti omenjenemu članu društva Jugoslovana št. 104 JSKJ, dobesedno priobči.

Za društvo Danica št. 124 JSKJ.

Predsednik: Joseph M. Medie.

Tajnik: Frank Ravnikar.

Blagajnik: John Rezen.

(Pečat društva.)

Dopis.

S pota.

Svoječasno sem omenil, da se zmanjšajo stroški, ako se v bližini glavnega urada izvoli dobrega uradnika.

Dober uradnik je pa za Jednoto dober, ne glede na to, kje se nahaja. Kaj pa je sto dolarjev za vožnjo in druge zamude pri tako važnem uradu kot je predsednik nadzornega odbora? On lahko prihrani Jednoti tisočake.

Za razširjenje JSKJ, bi bilo jako umestno, da bi se ta uradnik izvolil v državi Pennsylvaniji. Smelo trdim, da je Pennsylvanija v vrsti držav, kjer ima naša Jednota največ članov. Dosedaj ima pa enega uradnika — glavnega uradnika.

Ni moj namen koga vsiljevati. Meni je blagobit Jednote poglavna stvar. Morda bo kak delegat ali odbornik glavne konvencije iz leta 1920 rekel, zakaj se pa delegatje niso požurili za kak glavnim urad pri JSKJ. Tu je moj odgovor. Na konvencijah se v začetku razpravljajo o malenkostih, proti koncu pa začne hiteti in preziramo vsakršno važno stvar. Voli se ponavadi onega, ki lepše govori in nagovarja. Moja želja je, da se izvoli predsednikom nadzornega odbora kandidata iz Pennsylvanije.

Minnesota ima štiri glavne uradnike, Ohio tri, Illinois dva, Washington enega, Pennsylvanija enega (vrhovnega zdravnika).

Matiija Pogorele.

Priporočilo.

Pittsburgh, Pa.

Društvo sv. Štefana št. 26 JSKJ, je na redni mesečni seji 15. januarja 1922 sklenilo, da se so. brata Antona Zbašnika, kateri je kandidat za predsednika glavnega nadzornega odbora JSKJ, toplo priporoča in apelira na vsa bratska društva JSKJ, da volijo njega za ta urad. Kot štiriletni društveni predsednik je pokazal pri društvu vse sposobnosti, da je tudi zmožen za glavnega uradnika JSKJ. Torej, sbratje in sestre JSKJ, ako hočemo res dobrega uradnika na izpraznjeno mesto, volite vsi sobrata Antona Zbašnika, kateri bo izpolnjeval vsa dela, katere spadajo v njegov urad, točno in nepristransko.

Za društvo sv. Štefana št. 26 JSKJ.

Joseph Pogačar, tajnik.

Nov naval na zlata polja v Alaski.

Rev. Peter Trimble Rowe, ki je bil v Alaski tekom prvega navala na tamošnja zlata polja, je tekom svojega obiska v New Yorku izjavil, da je pričakovati v kratkem nadaljnega navala.

It's the great big broad land way up yonder;
It's the forest where silence has lease;
It's the beauty that tri's me with wonder,
It's the stillness that fills me with peace.
(Robert W. Service.)

Prišlo je do nadaljnega navala na zlata polja v Alaski. To je povzročal poročevalec neki škof in poročevalec mu verjame deloma raditega, ker so ga od mladega naprej učili, da vedo škojfe, kaj da govore, a večinoma raditega, ker bi poročevalec nad vse rad videl, da bi se to prerokovanje in napovedovanje uresničila.

Številni praktični, solidni in skoro plešasti trgovci in drugi s budo veselili s poročevalcem vred spriči tega poročila Rev. Peter Trimble Rowe, ki se mudi začasno v New Yorku po sedemindvajsetih letih neprestanega bivanja v Alaski.

Pri nekaterih bo to vzbudilo spomine na dejansko sovdeležbo pri doživljanju in romantiki veltkega navala na zlata polja leta 1896, ko je celi svet puzil vmemar svoje redne opravke ter pohitet proti severu na lov za zlatom in bogastvom.

Za druge bo pomenjala ta vest prebujeenje magičnih sanj, ki so pred petindvajsetimi leti navdajale vse one, ki so morali ostati doma. To so bile sanje o deželi, kjer je postalo bogastvo vsakdanja, navadna stvar in kjer se je cenilo le še mladost in najbolj razburljive doživljaje.

Škof Rowe, ki je, mimgrede rečeno, ravno tako goreč obdovalec Alaske kot je pesnik Service, je šel v Alasko kot episkopalni škof še pred prvim zlatim navalom ter upa, da bo na svojem mestu, ko bo prišel drugi.

Čeprav ne more biti nikar tak kot je bil prvi, — je rekel škof zamišljeno, — bo vendar nekaj posebnega. Pri prvem navalu se je človeku zdelo kot da je bila mladina celega sveta galvanizirana v močno, lepo maso, ki je pričela vrtili proti Alaski.

Vzrok za mojo domnevo, da bo prišlo nekega dne do nadaljnega navala na zlata polja v Alaski je iskati v tem, da se je našlo velike množine te dragocene kovine v Chandlerlar pokrajini. Alaspa pa je razen tega bogata na petroleju in cinku. Mislim pa, da ne bo nikdar več prišlo do takega gibanja v masah, do takega — blaznega razburjenja.

Ni pa bila le sama romantika, ki vstop v divjo in skoro neobljudeno deželo, kjer se je pobiralo zlato kar na bušlje.

Ljudje, ki so bili izpostavljeni velikanskim pomanjkanjem in težkočam in prišlo je do strašnih brutalnosti kot taktat, ko so na nevarni poti ljudje od iznučenja pocepali ter so njih tovariši v je prinesel napredaj par ducatov svoje blazni strasti, da so prvi na

licu mesta, pustili te ljudi na tleh, da umrjejo od glada in mraza.

Škofa Rowe samega so ujele Indijanci in brez dvoma bi trpeti škodo, če se ne bi ozirali s prazroverjem na njegovo navado, da je molil iz male knjižice. Vsled tega so ga končno izpustili.

Drugi pa niso bili tako srečni ali mogoče tako zaverovani v močitev in več kot en človek, ki si je priboril svoje pot po nevarnih in zapuščenih stezah sredi divjin, je bil oropan in ubit od divjih plemen. Pot pa ni bila edina težkoča, s katero so se morali boriti zlatoiskalci. Ljudje so morali nositi vso hrano seboj preko prelazov ter se pogosto ustaviti, da posekajo drevesa, ki so zastavljala pot.

Nov naval na zlata polja bo izgubil nekaj svoje prejšnje romantike, — kar priznava tudi škof — če se namreč smatra ovire na poti za romantične. Tako obratuje sedaj naprimer nova vladna železnica. Parniki vozijo na plovnih rekah redno globoko v deželo. Indijanci, ki so nekoč morili potnike, so deležni sedaj "višje vzgoje" in aeroplan je sedaj v Alaski prav tako praktično sredstvo za transportacijo kot drugod.

Nič več ni treba nositi živila na velike razdalje, kajti na poti so številne naselbine, kjer lahko kupi potnik vse potrebno.

Da, danes bi bila stvar povsem drugačna, — je rekel škof Rowe ter se nekoliko smejal razočaranju poročevalca spriču uničenja pestrobojne slike, katero se je naslikal poročevalec glede Alaske.

V onih starih dneh pa ni bilo treba prav nič pretiravati, da se dobi zanimive in razburljive povesti. Prišel sem v Dawson leta 1898, s prvim parnikom, ki je prišel tjakaj. Mesto je bilo preplavljeno z ljudmi in prvo vprašanje katero so mi stavili prebivalci, se je glasillo:

— Ali imate kaj žgane pijače?

— Dva tečna so bili brez vsake pijače in vsi salonerji so bili v velikih zadregah. Jaz sem jim povedal, da bo prišel kmalu parnik s polnim tovorom žganja. To se je tudi zgodilo in srečni lastniki ga je prodajali po 75 dolarjev galono. Zlati prah so sipali naravnost z lopatami v plačilo za žganje in zlatokopi so bili tako brezskrbni, da so pustili trgovcem — svoje vreče zlata, ne da bi se bričkali, koliko bo trgovec vzeli iz njih.

Spominjara se nekega moža, ki je prinesel napredaj par ducatov svoje blazni strasti, da so prvi na

Pogovor s članom ruske trgovske misije.

Inženir Mihael Vodovozov je imel pogovor z urednikom "Piccolo". Vodovozov je član ruske trgovske misije v Italiji in je prišel v Trst z dobočeni gospodarskimi nameni. Sovjetska vlada boče spravi Rusijo v kolikor mogoče kratkem času z ostalim svetom v normalni promet. V prvi vrsti želi trgovskih dogovorov in pri tem v posebni vrsti v Italijo. "Nikar ne mislite, da je v Rusiji izumrl sentimentalizem in da je umrla ruska kultura. Bila je pač vojna, in sicer vojna z zunanjimi in istotako z notranjimi sovražniki. Sedaj smo se opustili enih in drugih in po vseh krajih široke Rusije se pričena zopet življenje". Vodovozov je izjavil, da Rusijo Trst posebno zanima, ker more postati važno rusko trgovsko razpečevališče in zbirališče. V Trstu naj bi se osredotočile trgovske zveze med Rusijo in Italijo, iz Trsta pa bi tudi hoteli Rusija imeti svoje gospodarske zveze z Jugoslavijo, Čehoslovasko in Nemško Avstrijo. Rusija hoče imeti v Trstu svoja potrebna skladišča in vse drugo, kar bo velevozniki in izvozniki promet. Vodovozov je nadalje obsojal, da obstoji v Rimu še sedaj neko zastopstvo bivšega ruskega carstva. To je samo senca mrtveca in čas bi bil, da se to odpravi. Rusija hoče od Italije doseči iskrenehost. Na vprašanje, kako stoji sedaj trgovski in industrijski položaj v Rusiji, je odgovoril Vodovozov, se obrača vse na boljše. Priznal je tudi, da se je ruska vlada nekako povrnila h kapitalizmu in ga vzpostavila. Ali to ni tak kapitalizem, kakršen je znan pod zapadno obliko, marveč to bi bil, ako se more tako reči, državni kapitalizem. Vrnila se je tudi privatna last, ali ta je pod kontrolo države. Vodovozov je mnenja, da pride sovjetska vlada do dobrih odnošajev tudi z ostalimi državami in tudi Francijo se ji ne bo odtegnila.

za jajce, a neki človek, ki je bil prav posebno bogat, je ponudil po dvajset dolarjev za jajce ter dobil vse skupaj.

Škof Rowe je zgradil bolnico daleč na severu ter prepotoval na tisoče in tisoče milijev preko zasneženih poljan in gorskih divjin. Živel je na prostem, ko je kazal termometer 76 stopinj pod ničlo. Nekateri oddaljeni kraji njegove škojfe so segali celo v Sibirijo, a vztrajal je na svojem mestu celih 25 let. — Nev zlati naval, — je ponovil, — bo gotovo. Nihče ne ve, kaj se bo še zgodilo v Alaski, a prepričan sem, da bo prišlo v kratkem do novega navala.

SPLOŠNO GLASOVANJE

Glasovnica posameznega člana(ice). (VOLITE SAMO ZA ENEGA.)

ZA PREDSEDNIKA	JOHN GOUZE, član društva Sv. Cirila in Metoda št. 1, Ely, Minn.
NADZORNEGA	ANTON ZBAŠNIK, član društva Sv. Štefana št. 26, Pittsburgh, Pa.
ODBORA J. S. K. J.	PAUL BERGER, član društva "Jugoslovani" št. 104, Chicago, Ill.

V mestu dne 1922.

(Pečat društva.)

podpis člana(ice).

POJASNILLO.

V smislu pravil imajo pravico do splošnega glasovanja v slučaju volitve odbornikov, samo enakopravni člani(ice). Vsa član lahko voli na seji ali pa v svojem stanovanju. Splošno glasovanje je v veljavi šest tednov, prične se 19. januarja in se konča 1. marca 1922.

Dolžnost vsakega enakopravnega člana(ice) je, da odda svoj glas v določenem času. Voliti se sme samo za enega kandidata, drugače je glasovnica neveljavna. Za katerega kandidata želite voliti naredite križec (X) v četverokotu na desni strani od kandidatskega imena. V slučaju, da kateri član(ice) ne prejme glasovnice od društvenega tajnika, naj jo izreže iz Glasila in glasuje. Glasovnice potem pošljite tajniku društva.

Vrata, ki vodijo v deželo Strica Sama.

Ta vrata obratujejo na Ellis Island, pod imenom quota postave in to pojasnjuje, zakaj ne morejo številni priseljenci nikamor drugam kot nazaj v deželo, iz katere so prišli.

Poroča R. Drucker.

Dillinghamova omejevalna priseljeniška postava bo brez dvoma živela še dolgo časa potem, ko bo njena začasna koristnost izginila, — kot klasičen zgled administrativnega humorja. Po svojem liku je to zelo slovesen dokument, — učinkovite matematična formula, s katero se je skušalo preprečiti plaz evropskega priseljavanja, ki je pretil priti nad nas s prihodom mira. Trije odstotki številne vsake posamezne narodnostne skupine, prebivajoče sedaj v deželi, naj predstavljajo quoto vsake narodnosti, katero se sme vsako leto prepuštili v deželo in narodnost naj se določi po rojstvu. V tej postavi ni bilo niti senice dvostrobnosti.

Nikdo pa ni videl vnaprej humoristične meznosti te formule in še veliko manj, da bo prišel nekoč dan, ko se bo v vseh listih opisovalo prihod in zadržanje nekega Arona Kalmanoviča in njegove žene z osem mesecev starim otrokom obeh, ki je bil rojen v Carigradu. Ista ladja je privedla v deželo prostosti tudi Mojša Špigela in njegovo ženo Ido, kojih deset mesecev stari otrok je bil tudi rojen v Carigradu, ko sta se nahajala oba na poti v Ameriko.

Za nekaj časa sta ta dva slučaja mešala glave učencih gospodov. Starši so bili rojeni v Rusiji ter vsled tega pripadajo v deželo. — Otroka, ki sta bila rojena v Carigradu ter vsled tega Turka, pa nista bila pripuščena, ker je bila turška kvota že izčrpana. Črka postave je zmagala. Starši so bili pripuščeni, otroka pa deportirana.

Zakonodajalec tudi niso videli vnaprej možne absurdnosti, da se bodo gotovi ljudje smatrali kot pripadajoči tej ali oni narodnosti očitno bodo vsled novih političnih izprememb pripadali kakim drugim narodnostim v obeh postavah. Tudi tega niso vedeli vnaprej, da bodo meje nedoločene in da se bo vprašanje, v katero kvoto spada ta ali oni priseljenec, smatralo za največjo uganko za imigracijske uradnike same. Vse to je humoristična epizoda iz sveta, katerega je postavila velika vojna na glavo.

Humor pa ne doseže teh ljudi, ki so šli skozi tragične doživljaje in ki so prišli iz velikih daljav, — prav do roba magične prostosti, na Ellis Island, kjer zjezo skozi ramena okna v mesto, a odkoder jih pošljejo s prihojnimi parnikom tja, odkoder so prišli.

— Zakaj smo tukaj? — vprašujejo ti ljudje. Radi parobrodnege tiketa? Mi smo pošteno plačali zanj. Radi potnega lista? Ta je v redu. Radi vizejev? Cel ducat jih je na vsakem potnem listu. — Zdravje, moralo, finančno varnost, vse to se je ugotovilo na potprežljiv in vztrajen način. Kaj je potem? Človek pojasni ljudem naš sistem kvot, a matematične enačbe so brez vsake koristi, kajti one ne morejo zadostiti tem strastnim povpraševanjem.

Dejstvo je, da je ta postava sicer nudila lepo formulo, da pa ni dala na razpolago nobenega stroja, s pomočjo katerega bi se to formulo tudi izvedlo. Število slučajev, presegačih kvoto te ali one narodnosti, postaja na Ellis Islandu vsak dan večje. Priseljeniški uradniki dolže parobrodne družbe, da spravljajo v deželo več priseljenec kot jih sme priti na temelju postav, a parobrodne družbe imajo popolnoma neovpljiv alibi, za katerega se skrivajo. Nobena parobrodna listka ni mogoče dobiti, dokler ni dobil dotični potnega lista, viziranege od ameriškega konzulata v tej ali oni deželi. Konzulari uradi v vseh teh deželah nimajo očitno nobenega sredstva, da ugotovijo število vizejev, katere še lahko dajo. Položaj je še bolj kompliciran vsled dejstva, da je bilo opaziti v dveh mesecih pred sprejemom omejevalne priseljeniške postav v celi Evropi velik naval na parobrodne agenture in da so ameriški konzulari kar na deželo vizirali potne liste. Postava seveda lahko kaznuje parobrodne družbe, če privlačajo v deželo večje število priseljenec kot jih je mogoče sprejeti in družbe morajo te ljudi seve tudi brezplačno spraviti nazaj, a slabih strani postav se s tem še davno ne — odpravi.

Stari časi izkoriščanja od strani parobrodnih družb so končani. Sempatam se še redno dobi kakšnega nepoštenega parobrodnege uradnika, ki je zvečan z nepoštenimi vladnimi uradniki pri izkoriščanju lahkovernih tmetov, a taki slučajni so značilno redki. Vsak priseljenec ali izseljenec ima sedaj nekaj realističnega pojma o tem, kaj je v resnici Amerika kajti izbežal se je svojega otročjega pojma o kildradu. On pozna težkoče, skozi katere mora iti, če hoče priti v Ameriko in vsled tega se zavezuje pred vsemi temi težkočami, v kolikor jih more videti vnaprej. Ne, resnična tragedija teh slučajev, presegačih kvoto, je ta, da so te popolnoma redne in oficijelne tragedije.

Če ne more elementarni, individualni čut pravice, ki je lasten priseljenecu, razumeti oficijelne pravičnosti njegovega slučaja, se mu lahko oprostijo. Potiskalo se ga je po tako številnih oficijelnih koridorjih, inšpiciranih, čekiranih in prekadilo tako pogosto, da se je malo čuditi, če mu ni ostalo ničesar drugega kot top pogled na najtoli presenetljivi dogodek med vsemi. Če bi mogel človek prodreti skozi zastor strahu, presenečenja in bede, bi marsikaj izvedel.

Kje dobi, v prvi vrsti, denar, ki je potreben za prevoz v Ameriko? Uradne pristojbine, vizeji, železnica, vse to stane inozemca \$300 do \$400, če hoče priti semkaj celo v medkrovju. Eno deportirano družino, obstoječo iz očet, matere in treh otrok, je stal ta prevoz celih tisoč dolarjev. — Stal je neštete množine kron, lejev in rubljev in denarju dežele, iz katere je prišla družina. To je bil denar, za katerega se je prodalo zadnji kamen in celo najdražjo osebo lastnino. Ljudje niso vsega tega riskirali lahkoverno. Dobili so vsa zagotovila, katera jim more dati uradni pečat in podpis in pot je bila odprta pred njimi, — dokler niso zadeli ob zadnjem oviru.

Kam in k čemu se bodo vrnili? — Njih slučajje vsebuje preveč nesreče in groze, da bi se moglo govoriti o njih, — je rekel član neke dohodne družbe, ki deluje na "otoku solza". — Pročali so sleherni stvar, da pridejo sem. Številni so prišli z denarjem, katerega so jim poslali njih tu živčeli sorodniki. Nobena doma nimajo, da se vrnejo vanj in pogosto tudi nikakih prijateljev. — Fovele se jih nazaj v pristanišče, kjer so se vkrcali in števili med njimi, ki nimajo niti toliko denarja, da bi se vrnili iz pristanišča v svoj rojstni kraj, eploh ne pridejo dalje.

Mogoče ni stvar vlade brigati se za to, kaj je postalo iz nekega John Wierlerja, starega 71 let,

ki je dospel s parnikom Carmania dne 28. novembra, da preživi svoja zadnja leta pri sinu in hčeri, ka sta nestrno čakala — ranj. Kaj se vrši v duši starega kmeta, ki ni bil nikdar izven svoje domače vasi, ki je prodal svoje posestvo, last družine cela stoletja ter se napotil preko polovice sveta, da vidi svoje otroke ter preživi pri njih svoje zadnje dni, a se mora vrniti na pragu, — to je stvar, ki ne briga priseljeniške uradnike.

Kljub temu pa je v sedanjih dneh življenje priseljenškega uradnika vse preje kot zavdanja vredno. Eden od teh je imel pred par tedni v rokah nekega majhnega jugoslovanskega dečka ter je ob tej priliki osovražil svoj posel, kot ga le more osovražiti človek. Mali deček se je mirno jokal ter si brisal oči v svoj rokav, ko ga je vedel uradnik nazaj na parnik, s katerim je bil prišel.

— Sramotno, res sramotno so postopali s tem dečkom. Oče in mati sta Nemca te ista bila oba takaj stekom cele vojne in sedaj se jima je nudila prva prilika, da dobita otroka sem. Slučajno pa je bil deček rojen v Jugoslaviji in ker je jugoslovanska kvota polna, ga ne puste v deželo. — Sramota, če ni ta dežela tako velika, da bi se imela prostora še za enega majhnega dečka.

Vladni vlačilni čoln je bil poln solzečih se in ihtihih priseljenec. Dve deklici, bledi in preplašeni,

Slika nam kaže skupino Nank, ki so prišle v Ameriko k svojim možem in fantom, kateri so služili v ameriški okupacijski armadi.

sta sedeli skupaj ter si stiskali roke. Njih teta, dobro vzgojena ženska, je pojasnila položaj ter lveh deklic. Tudi njo so poslali nazaj.

— To sta moji nečakinji, Elizabeta in Margareta Weber, — je rekla. — Njih oče, dobrostoječ astnik pralnice v Summit, N. J. je poslal ponje in po mene. Preden sem odpotovala iz Bukarešte, sem vprašala tamošnjega konzula, če obstaja kaka možnost, da nas bodo poslali nazaj. Rekel je, da ni nobene take možnosti. Ameriški konzul v Havru je rekel, da ne ne bodo poslali nazaj, tudi če bi bila kvota polna, ker sem že preje živela sedem let v tej deželi. Sedaj se moram vrniti z deklicama nazaj k staremu očetu, ki je reven ter star petinsedemdeset let. Oče obeh bi rad založil — \$30.000 kot bond, a nič ni pomagalo.

Dalje prejšnje bivanje v tej deželi ni nikako jamstvo za pristup vračajočega se priseljenca. Louis Farkas, ki je dolgo vrsto let delal v pennsylvanskih jeklarnah, je šel domov, da obišče svojega očeta in mater ter našel vrata zaprta, ko se je vrnil, — čeprav je tukaj čakala nanj žena s celo družino.

Najbolj mučna stvar v celi tej zadevi pa je, da je imigracijska postava preskrbela uradnikom prav tako mučna presenečenja — kot priseljenicim samim. Klavzu-

la v kateri se glasi, naj se narodnost določi na mestu, kjer je bil dotični človek rojen, je povzročila priseljenškemu uradu zadrege takoj od prvega početka. Ena izmed prvih uporab tega pravila, ki se je tikala slučaja Walter Davisa, angleškega zrakoplovnega častnika, je stavila priseljenški urad v skrajno smešno položaj. Davis je bil rojen v Egiptu, kjer je bil njegov oče on onem času častnik angleške posadke. Ko je bil Davis star pet let, je s svojimi starši zapustil Egipt in se ni nikdar več vrnil tja. Kljub temu pa so ga smatrali za Egiptčana in egiptčanska kvota je bila polna. Mirno in hladne krvi bi ga deportirali, če bi ne postal — Washington pozoren na njegove proteste in če bi se vsled tega oblasti ne pričele zavedati smešnosti položaja. Eden izmed protestov Davisa je ohranjen v zapisnikih.

— Če bi bil rojen v Mleku, — je rekel, — ali bi bil potem vol? Tako popolna je zmešnjava in tako globoka demoralizacija vseh primernih meril za presojo, da se more priseljeniški departament oklepati le tega smešnega standarda za svojo varnost. Ravno raditega, ker niso priseljeniške oblasti spoznale zmešnjave, katere so napravile novoustvarjene narodnostne meje v Evropi, se nahajajo sedaj sredi globokega — močvirja.

Ni se namreč vzelo v poštev dejstva, da je ogrski kmet na istoku nekdanjega avstroogrskega cesarstva v zadnjih par letih Romunce; da je postal ogrski kmet v severu Čehoslovake in na jugu Jugoslovane in da niso te nanovo ustvarjene in povečane države

pravilno zastopane s kvotami, ki temelje na obstoječem številu tu živčeli članov dotične narodnosti. On je naprimer madžarskega izvora ter govori le madžarski in če hoče imeti potni list, se napotuje v Budimpešto.

Slučaj pa lahko nanese, da je Čehoslovak in da bi moral dobiti svoj potni list iz Prage. Romunski in jugoslovanske kvote bi bile naprimer hitreje polne kot pa madžarska in češkoslovanska kvota, ki sta še sedaj neizčrpani. — Če bi inozemec spoznal svoj resnični narodnostni status, bi si prihranil dosti sitnosti in zadržev.

Kmet iz centralne Evrope pa ni osamljen v svoji nevednosti. Nove, žele pred kratkim ustvarjene meje po celi Evropi, so pustile marsikaj v dvomu. Ob vseh novih mejah je ozemlje, ki bo še vedno sporno in pogosto teče med direktno skozi kako mesto, —

kjer uradniki sami ne vedo, kam pravzaprav spadajo. Star kmet, ki je bil rojen v pet milj oddaljeni vasi in ki govori isti jezik, se mogoče dosti ne briga za to, če je postal naekrat Italijan ali Avstrijec. On govori še napr. svoj lastni jezik ter se malo briga za novi zemljevid Evrope — dokler ne pride nekega lepega dne na Ellis Island ter spozna, da so vrata dežele zaprta za nekatere, za druge pa odprta.

Kvota, ki so sedaj izčrpane, obsegajo Afriko, Avstralijo, Bolgarsko, Grško, Madžarsko, Jugoslavijo, Palestino, Poljsko, Portugalsko, Novo Zelandijo, Španjolsko, Sirijo in Turčijo. Pomankanje pravih stikov onemogoča za enkrat vsakej prekinjenje v prihajanju inozemcev iz dežel, — kojih kvote so izčrpane. Taki priseljenici prihajajo v vedno manjšem številu tedne ali celo mesece potem, ko je bila cela kvota dotične narodnosti že izčrpana.

Če smo odgovorni mi za te priseljenice in če je mogoče napraviti priseljeniške postavo bolj elastično, — vse to predstavlja problem, ki zahteva nujno rešitev.

Nemško - italijanski odnošaji.

Italijanski listi pišejo o težkočah, ki ovirajo vzpostavitev normalnih odnošajev med Italijo in Nemčijo. Listi pravijo, da se obnašajo Nemci napram Italiji še vedno tako, kakor da ne bi bili premagani. Nemci morajo prenehati z vmešavanjem v notranje italijanske zadeve — južna Tirolska — in morajo obdržati v Italijo tako kakor pred vojno. — Predvsem pa se morajo znebiti Nemci predsedka, da more izbirati Italija le med Francijo in Nemčijo.

Italija in Rusija.

Zunanji odsek je po naročilu markiza Della Torretta sklenil, dati svojo pritrditev za pogajanje glede trgovinske pogodbe z Rusijo. Glede političnih pogajanj je stavil tri pogoje: Ruska vlada mora biti izraz večine ruskega naroda; prejšnje in sedanje pravice Italijanov naj se upoštevajo; ne smejo se skaliti odnošaji do drugih sil.

Mariborska porota.

Dva uboja.

Matija Mar iz Trnovca je obtožen, da je dne 22. oktobra z motiko udaril Franceca Rojhtla iz Ruemanev. Eden udarec je bil težka telesna poškodba, drugi na čelo pa je povzročil smrt tekom 14 dni. Njegov zagovor na silobran so porotniki odklonili in potrdili vprašanje na uboj. Obsojen je bil samo na 15 mesecev težke ječe s posebnim ozirom, da mu je umrl pred smrtjo vse odpuštil.

Sebastijan Zagorenski, rodom Hrvat, bivajoč v Brezovi Gori, je živel radi nesrečne meje v prepiru z Jakobom Ciglarjem. Dan pred nesrečnim izidom je Ciglar svojegega nasprotnika vrgel ob tla. To je Zagorenskega tako razkačilo, da se je zagrozil, da "naj bo ferduwan, če ne bo imel kmalu v rokah Ciglarjevih črev". Pri prepiru je naslednjega dne 30. avgusta je Zagorenski svojo grožnjo res izvršil. Glavna obtožba mu je prizanesla obtožbo radi umora, zato pa predlagala strogo kazen radi zverinskega nastopa pri uboju. Obsojen je bil na 7 let težke ječe.

Konec kovinske stavke v Italiji.

Med kovinarskimi delavci in delodajalci v Julijski Benetiji sklenjeni kolektivni dogovor, ki velja do konca maja, vzpostavi zopet šestdnevno delo na teden in znižuje draginske doklade. Delodajalci osnujejo skladišča živil, ki bodo oddajala delavcem živila po znižanih cenah. Oba dela bosta plačevala prispevke za zaklad nezaposlenih. Tudi v Livornu se je končala stavka kovinskih delavcev, ki je trajala 2 meseca, z dogovorom, po katerem se znižajo meze delavcev za 10 odstotkov.

Rodbinska tragedija iz Haloz.

Ana Šmigove iz Gradišča je bila moškimi zelo naklonjena že v zgodnji mladosti. Sad te ljubezni je bil nezakonski sin Janez Kranjc. Ko ji je mož umrl, je pričela, dasi stara nad 50 let, javno ljubavno razmerje z nekim mlajšim moškim, ki je le špekuliral, da se polasti njenega posestva. Po nezdravo razmerje je dalo povod do preprirov med materjo in sinom, ki se je iz vojne vrnil zelo bolehen na živčevju. Ko je dne 5. julija mati nesla svojemu ljubljemu v košu vse polno dobrih reči, je sin nastopil proti temu, kar je mater tako razburilo, da mu je zagrozila s sekirjo. Ko se je vrnila od ljubimca, se je prepri obnovil od materine strani v tako gnusni obliki, da je sin zagrabil za sekirjo ter udaril mater po glavi. Nesrečna mati je kmalu nato umrla v ptujski bolnišnici. Tako je prišel mladi Janez Kranjc kot ubijalec svoje matere pred porotno klop. Ne taji svojega dejanja, zagovarja se pa na dolgotrajne duševne muke vsled materinega življenja, na oslabelost svojih živčev vsled

Družba roparjev in tatov.

Dne 29. julija se je izvršil v gostilni Visočnik na Meljskem hribu drzen rop. Dva mlajša moška sta čakala na ugodno priliko, ko je bila gostilničarka sama; eden ji je nastavil na prsa revolver, drugi ji je zamašil usta, nakar sta ji zagrozila: denar ali življenje! Potem sta jo vlekla v njeno sobo, ondi jima je morala dati ves denar in dragocenosti, nato sta jo zaprla in odšla. Zunaj ju je čakal tretji, na straži stoječ. Naslednjega dne se je izvršila v gostilni Lukas v Marenbergu dobro premišljena tatvina. Dva moška sta si razjela sobo, tretji je v gostilni zabaval orožnike, medtem ko je eden zgoraj motil sobarico, je drugi vlomil v zaprto omaro gospodinj, pobral vse dragocenosti v vrednosti nad 40.000 kron. Nato je šel doli v gostilno, pustivši tovariša zgoraj, ter tovariša, sedečega med finančarji in orožniki, opozoril, da je vse v redu, nakar sta se poslovila. Oni tretji je čakal in čakal na svoja tovariša ter postajal okrog hiše, dokler je postal sumljiv in so ga aretirali. Ugotovilo se je, da je to enainista tolpa, ki je izvršila rop na Meljskem hribu, in sicer: Janez Podgorčič, Matija Šulek iz Huma in Ivan Drevensšek iz Sv. Bolfenke. Zasledili so še četrtga duševnega očeta vseh teh načrtov, ki je pa pošiljal one tri na delo, to je bil Frane Lah, pekovski pomočnik iz Huma. Lah in Podgorčič sta obdolžena tudi tatvine v gostilni Jančič v Mariboru, kjer je bilo poleg dragocenosti ukradeni tudi 36.000 K denarja. Dočim oni trije večnoma vse priznajo, taji Drevensšek predrzno prav vse. Razprava se je končala z obsodbo: Podgorčič 8, Drevensšek 12, Šulek 4 ter Lah 4 in pol leta težke ječe. Lah in Drevensšek kazni nista hotela sprejeti.

RAZPRODAJA ZIMSKEGA BLAGA

Ker je nam ostalo veliko zimskega blaga, razprodajamo isto po lastni ceni. Poštna naročila čez \$3.00 se pošljejo poštne prosto. Naslovite naročila na:

IVAN GOTTLIEB

1821 WEST 22nd STREET

CHICAGO, ILL.

Sweater - ji

pavolnati, za otroke 1 do 5 let, sedaj samo 50c.

Boljši, volneni, za otroke 1-6 let, tudi

Slip-overs

za deklice 8-12 let, sedaj samo \$1.00

MOŽKE SPODNJE SRAJCE in GATE, težke, po	50c.
MOŽKE SRAJCE, VRHNE, težke, vredne \$3:	\$2.00
MOŽKE NOGAVICE, zelo težke, po	35c. in 25c.
MOŽKI UNION SUIT-ji, zimski, po	\$1. in 85c.
BLUZE ZA FANTE, flanciaste, po	65c. in 50c.
UNION SUIT-ji, brez rokavov, ženski, po	79c.
SRAJCE in HLACE, ženske, zimске, sedaj po	50c.
SLIP-OVERS ZA FANTE 8-14 let, po \$1.25	\$1.00
SWEATER-JI, ŽENSKI, kratki do pasu, po	\$1.50
SWEATER-JI, MOŽKI, nabolji	\$2.75 cenejši
VOLNENE, ŽENSKÉ NOGAVICE, zelo težke, po	50c.
COATI ZA DEKLICE 12-14, vredni \$10:	\$6.00

Pazite na ime in naslov Slovenske trgovine: IVAN GOTTLIEB, 1821 W. 22nd St., Chicago, Ill.

"Ujedinjenje"

STENSKI KOLEDAR

Jadranske Banke

za 1922

Jadranska Banka bo kmalo začela razpošiljati stenski koledar za leto 1922. Lepo umetniško delo našega znanega jugoslovanskega umetnika profesorja Inkostrija nam slikovito kaže naša prva znamenja svobode. Koledar je 36 inč visok in 25 širok. Natiskan je na trdem, trpežnem papirju. Meseci in dnevi so tako razpredeljeni, da bo Koledar vreden za štiri leta.

Slika "Ujedinjenje" je natisnana sredi koledarja v velikosti 11x18 inč. Izdelana je v litografskih barvah. Vrh dubrovniške obali stoji kip Jugoslavije poleg trah svojih otrok: Srba, Hrvat in Slovenca, gledajočih na morje. Na dnu slike je mrtven črn avstrijski orel, premagani od beleca orla. Beli orel je zmagovalno razkrilil svoja krila. Pod njimi drži jugoslovanski državni grb. V podnožju so narodna znamenja, na rzihi je pa zibelka, gusle in meč s tremi trobojnicami: slovensko, hrvatsko in srbsko. Krog slike je okrašen z narodnih motivih. Koledar je lep okrasek za vsako hišo. Zadržaj, na posebnem listku je poslalo slike v hrvatskem in angleškem jeziku. Vask Jugoslovane bo s ponosom pokazal Amerikanen v sliki, svoje prve znake svobode.

Kdor želi imeti ta koledar, naj izpolni, odreže in pošlje spodaj natisnani kupon. Dobil ga bo brezplačno.

JADRANSKA BANKA

Ljubljana, Jugoslavija.

Ameriški oddelak

Prosim, pošljite mi brez vsakih obveznosti z moje strani vaš stenski Koledar za leto 1922.

Ime

Naslov

Duhovec in hudič.

F. M. Dostojevski.

Pred oltarjem krasne cerkve, svetljenem od ogromne množice svet, v svetlobi katerih je blestel srebrni in zlati kin, se stal duhoven v krasni obleki in sijajnem plašču. Bil je korenjaski in dostojen mož rožičastega obraza in lepo gojene brade. Njegov glas je bil zvočen in njegove kretnje so izražale nepristopno vzvišenost. Cela njegova prižigana se je popolnoma vjemala s cerkvijo, ki je žarela in bleščala v razkošnem sijaju.

Zbrana občina je izgledala čisto drugače. To so bili večinoma delavci, kmetje, stare ženske in berači. Njih obleka je bila slaba in je razširjala oni poseben duh revščine. Njih upadli obrazi so kazali sledove gladi in njih roke sledove robotanja. Bil je to pogled na bedo in revščino.

Ko je pokladil pred vsemi svetinami podobami, je povzdignil duhoven pobožno in slavnostno svoj glas:

— Ljubljani bratje v Kristu! — je govoril, — ljudi naš gospod Bog je vam dal življenje in vaša dolžnost je, biti z njim zadovoljni. Ampak ste li zadovoljni? Nikakor!

Predvsem nimate prave vere v našega ljubelega gospoda Boga in v svete njegove čudeže. Ne darujete cerkvi tako radodarno od svojega predeka kakor bi morali.

Drugič: ne poslušate zadosti oblasti, upirate se poveljni moči, carju in njegovim uradnikom. — Smešite zakone!

V sv. pismu stoje! — Dajte cesarju, kar je cesarjeva in Bogu, kar je božjega! — toda vi tega ne delate. Veste li, kaj je to?

Smrtni greh! Resnično, povem vam, hudič vas hoče speljati od prave poti. Ta vede vaše duše k pohujšanju, medtem, ko mislite vi, da vas vzpodbuja vaša svobodna volja, da delate tako. Njegova volja je to, nikakor vaša!

Čaka samo na vašo smrt. Gori od požljivosti, da bi imel vaše duše. Plesal bo pred peklenim plamenom, v katerem bodo žgale vaše duše peklenške muke. Zato vas svarim, bratje, in vas zaklinjam, zapustite čisto, ki vede k pogubljenju! Še je čas, usmili se, o Bog!

Grozje trepetajoč ga je poslušalo ljudstvo. Verjelo je slavnostnim besedam duhovna. Ljudje so vzdihovali, se križali ter goreče poljubljali zemljo. Tudi duhoven se je pokrižal, obrnil s hrbtom proti ljudstvu in se smejal.

Slučajno je šel mimo cerkve hudič ravno ko je duhoven tako govoril ljudstvu in ko je slišal, da se govori o njem, je postal pri odprtih vratih in poslušal. Videl je kako ljudje poljubljajo roke, videl je, kako je duhoven, sklonjen k pozlačeni podobi, hitro smuknil v možno denar, ki ga je darovalo ubogo ljudstvo.

To je vzbudilo hudičovo jezo in ko je zapuščal duhovne cerkev, je šel hudič za njim in ga zgrabil trdno za posvečen talar.

— Halo, tolsti gospodček! — je zaklical, — zakaj se lažeš temu ubogemu, prevaranemu ljudstvu? Kakšne peklenške muke si mu opisoval? Ne veš li, da pretrpi to ljudstvo iz v peklenem življenju peklenške muke? Ne veš li, da ste ti in državne avtoritete njeni zastopniki na zemlji? Vi ste cni, ki mu date občutiti peklenške muke, s katerimi mu grozite po smrti! Ali res tega ne veš? — Dobro, potem mi sledi! Hudič je duhovna zgrabil za vrat, dvignil v zrak in ga odnesel k tovarni, — k livarni železa. Tam je videl duhovnega begati delavce mrlično sem in tje in se truditi v vročini. Kmalu duhoven ni mogel več prenesti soparnega zraka in vročine.

S solzami v očeh je prošil hudiča: — Pusti me! Daj mi oditi iz tega pekla! — Ljubi prijatelj, moram ti pokazati še več krajev. — In iznova je zgrabil hudič duhovna in ga vlekel na neko veposeststvo. Tam je pokazal hudič duhovnu delavce, kako mlatijo žito. Prah in vročina, da se ni dalo prenašati. Paznik je prebil neusmiljeno s bičem vsakogar, ki je omahoval, premagan od dela ali od gladi.

— Nato je povel duhovna k bajtam, kjer so stanovali ti delavci s svojimi rodbinami; bile so zakajene, umazane in smrdljive lučnje. Hudič se je skremžil. Pokazal je bedo, ki je bila takaj dom. Povprašal je: Nimaš - li tega že dosti! in izgledalo je, kakor da pomiluje hudič sam te ljudi. Pokorni božji sluga je to že ko-

maž prenašal. S sklenjenimi rokami je mlo prosil: — Daj mi iti od tod! Da, da, to je peklo na svetu! — Vidiš ga dobro in vendar prekuješ ljudem drugo peklo. — Mučiš in strašiš duševno one, ki so telesno že takorekoč polmrtni. — Pojdi naprej! Hočem ti pokazati še eno peklo. Eno — edino, ki pa je najgorše.

Hudič je vedel duhovna v ječo mu pokazal zaporno celico, smrdedečo od gnilega zraka, napolnjeno z mnogimi ob zdravje in s silo oplenjenimi bitji, ležečimi na tla, pokritimi od črvov, razjedajočih njih uboga, naga in propala telesa.

— Sleci svojo svileni obleko, — je dejal hudič duhovnu, — priveži si na noge težke verige, kakor jih nosijo ti nesrečnejši. — Vlezi se na nuzli, nesnažni tlak, in govori jim o peklu, ki jih prikaže.

— Nikdar! — je odvrnil duhoven. — Ne morem si izmisliti bolj groznega, nego je to. Prosim te najlepše: Pusti me oditi!

— Ha, to je peklo! Ali boš sedaj razumel, da živijo ti možje in žene, ki jim groziš s pekлом po smrti, že v tem življenju kakor v peklu in to predno sploh izidne svoje duše?

Duhoven je povesil glavo. Ni vedel od razburjenja, kam bi pogledal. Hudič se je škodetljivo smejal. — Da, gospodček! Hočeš reči, da hoče biti ljudstvo goljufano. Dobro torej! — In ga je spustil. Duhoven je zgrabil svoj plašč in odšel, kakor so ga noče nesle. Hudič je gledal za njim in se smejal.

Te povesti sem se domislil, ko sem poslušal pridigo jetniškega duhovnika in napisal sem jo na ta zid, danes 11. grudnia 1849.

Razne vesti.

Predsednik Masaryk novemu ameriškiemu poslaniku.

Ob sprejemu novega ameriškega poslanika v Pragi Lewisa Elsteina je rekel predsednik Masaryk med drugim: Hočemo svobodo in demokracijo, hočemo mir v državi in s sosedi hočemo Evropo, ki bo organizirana na temeljih človečnosti, pravičnosti in dela.

Mala antanta in Grška.

Bukareški "Universal" piše o položaju na Balkanu ter se zavzema za tesno zvezo med Rumunijo in Grško. List zagotavlja, da bi se s pristopom Grške k mali antanti zagotovila tudi mir v evropskem orijentu.

Bolgarska za rusko deco.

Iz Sofije poročajo, da je zunanje ministrstvo privolilo, da sme v Bolgarsko okoli tristo ruskih otrok z obojem nekakega carigradskega penziranja.

Skupno nastopanje jugoslov. in nemških poslancev v ital. zbornici.

Poslanec Šček in nemški poslanec Tinzl, Togenburg in Leuth Nicolussi so interpellirali pravosodno ministrstvo, ako bi ne bilo umestno, da stopi kazenski zakonik in kazenski pravni red v veljavo v novih pokrajinah šele po 1. aprilu 1922, kajti prevodi teh zakonov ne bodo dovršeni pred februarjem 1922 in bi bila doba dveh mesecev prekratka za uvedbo tako važnih zakonikov. Nadejajo se vprašali, ali se zdi vladi prijemerno, da bi se določili za pregled prevodov jugoslovanski in nemški strokovnjaki?

Kako se gospodari v nemških bankah.

Veliko vznemirjenje je vzbudil v Nemčiji propad denarnega zavoda "Pfälzische Bank". Listi priobčujejo izjavljanja da postaja jo nemške banko slabe, ker more mlad človek, kakor se je zgodilo pri imehovani banki, razpolagati poljubno s poslovanjem in v filijah povzročiti propad zavoda. Mladi ravnateljski namestnik Roenner, ki je star komaj trideset let je bil znan po vsej Bavarski vsled svojih spekulacij z devizami. Naposled je bil zapletel v kupčije z nekimi švicarskimi tiskarnami, in vsled vpadanja marke ter neugodnih kupčijskih zvez je zapravil 340 milijonov, banka pa je razpolagala samo z dvesto milijoni.

Slovo gospodične Naste.

Nedin Šterad.

Ivan Ivanovič je bil človek in umetnik. V osmem letu njegovega zakona mu je prinesel postrešek pismo, ki se je končalo z besedami:

— "Ako bi radi govorili z meno, predno odidem, se lahko vidiva zvečer. Nasta."

Ivan Ivanovič je prejel že mnogo pism z ženskim podpisom, ki so vplivala nanj po vrednosti pisma in papirja, toda pismo gospodične Naste je vplivalo nanj po podpisu, ki je bil zanj cilj novega, nepozabnega življenja.

Zvečer je bil točno na kraju stanka. Razpoložen je bil kakor človek, ki pričakuje iznenadenja, čeprav ve, da ga ne more iznenaditi nobena stvar, in še najmanj ženska. Ta negotovost v gotovosti je posledica samoprevare, ki jo doživlja človek v polzavosti, še predno jo vidi uresničeno v zavesti.

Pozdravila sta se kot stara znanca. "Gospodična Nasta ga je takoj zelo prijazno opozorila, da se čaka v kavarni teta in da se ji pridruži. Ivan Ivanovič je molčal. Kdo in zakaj bi govoril, ko pa ni besede, ki bi označila neverjetnost resnice.

Šla sta proti kavarni. Pot je bila kratka, temperatura pa zelo nizka.

— Torej odpotujete zares? — Kakor sem vam pisala.

— Kako da ste se tako naglo odločili?

— Sama ne vem. . . Želim izvesti.

— Pa vam bo dolg čas tam gori!

— Pravijo, da so lepi kraji. In mnogo zabave! Prijazni ljudje in družabno življenje.

— Poznam te kraje. Poleti je lepo. . . Ljudje pa so čudni. . .

Tako in podobno je govoril Ivan Ivanovič, obenem pa mislil na vse kaj drugega. Izrazi: izprememba, zabava, prijazni ljudje, družabno življenje so bili — zanj skrivnostni ključki, ki so odpirali močno zaklenjena vrata v tajne prostore Nasteine duše.

Ivan Ivanovič je ljubil gospodično Nasto. In kaj je ljubezen v umetniški duši, ne more vedeti nihče, ki ne čuti v sebi radosti in trpljenja vesoljnih sfer. Ko bi vedela ženska, ki jo ljubi umetnik, kaj je in kaj ni zanj, bi žrtvovala za to ljubezen ne — življenje, ampak smrt. . .

— In kako morete odpotovati kar tako? Z zadovoljstvom in s smehom?

— Na cesti se vendar ne bom jokala!

— Prav imate. Sem čuden človek. . . Sicer pa, dovolite mi vprašanje, kaj bi storili vi na mojem mestu?

Gospodična Nasta je molčala. Blizala sta se kavarni. Besede med njima so bile redke. . .

— Torej se ne vidiva več?

— Saj se tudi sedaj nisva. Kaj hočete? Vi ste poročeni. . . nima smisla. . .

Ivan Ivanovič ni reagiral. Čemu? Saj je že davno vedela, da je tako. In povedal ji je, da noče usmiljenja. Tudi prijateljstva ne. O ljubezni nista govorila nikdar. To dela mladina, zapeljivci in igralci na cdu. . .

— Sicer pa tako ne bom za večno gori, je nadaljevala in se nasmejala, kakor je znala le ona.

— Tako. . . tako. . .

— Vi ste žalostni?

— Žalosten? Nikakor! Vesel pač nisem.

Ivan Ivanovič ni lagal, pa tudi resnice ni govoril. V smislu njegovega vprašanja res ni bil žalosten, toda žalost je bila v njegovi duši. Čutil jo je, kako je stiskala njegove misli in objemala njegove načrte. To ni bila žalost, ki muči srce, ampak žalost, ki spremlja razočarane duše.

Prevara v ljubezni sploh ni razočaranje. Vera v fiksno idejo in ljubezen do drugega spola sta bratska pojma, ki zanikata v bistvu obstoj resnice. Razočaranje je prevara v laskanju resnice, — prevara v ljubezni med moškim in žensko in pa le konstatacija izgubljene vere v fiksno idejo.

Gospodično Nasto je pričelo zebsti. Venomer je tožila, da je lahko oblečena, da ima kratke rokave itd.

— Moram iti. Teta me pričakuje. . .

— P adobro. Nisem mislil. . .

— Vi itak vedno mislite slabo o meni! Je poudarila in podala roko.

— Ko bi govorili resnico, bi vam bil zelo hvaležen. — In če se motite? — Potem je vaša krivda! . . . — Lahko noč! — Za vas je torej vseeno. . . — Če mislite tako, potem. . . — Kako naj mislim drugače? — Oprostite, toda res moram iti. Lahko noč in nasvidenje!

Kratek pozdrav in Ivan Ivanovič je odšel.

Pozno v noč je odklepal s skrivnostnimi ključki Nastino dušo. — Odprl je skoraj vsa vrata v tajne prostore, toda našel ni v njih ničesar, kar bi jo moglo kompromitirati v njegovih očeh.

Kljub čudnemu iznenadenju se mu je zdelo vse tako samo po sebi umljivo, da ni uvidel niti upravičenosti dvoma, ki je sledil kakor črna senca njegovim mislim.

Družba in umetniki.

Dolga tisočletja so se potopila v valovju večnosti, ki v neprestani enakomernosti rodi iz svoje pene vsak trenutek kaj novega. — Nova spoznanja, nove ideje — stare resnice, iste pene v vedno drugih oblikah. Podirajo na eni, zidajo na drugi strani. Tako so se rodile, tako so izginile kulture naših starejše zemlje.

Indijske, egipčanske, grške dobe nastal je vsaj po večjem delu našega planeta nov rod, ki se smatra že na večini človečanstva in spoznanja, ali pa se deloma še probuja k samostojni življenjski zavesti. Nam kot sodobnikom še ni določeno gledati naših dni v pravi luči. Počakati moramo, da dobimo potrebno distanco. . .

Knjiga, ki jo je napisal današnji rod s krvjo milijonov svojih najboljših, je za nas tajnost. Kdor jo bo nekdanji čital za nami, nas bo s pravico blagoslovil ali pa proklinjal. Naše je delo. Mi vemo še to, da med rodovi, ki se borijo za prve vrste človečanstva, stoji tudi naš narod. Porušil je trdnjave svojih tlačilcev in si zidava svoje lastne, svobodne domove. O, delo, vredno najboljših! Pazimo, da bo zgradba trdna in sposobna, upirati se težkim viharjem, ki nas čakajo v bližnji ali daljni bodočnosti. Postavimo jo na zanesljive in zdrave temelje. Tu se nam ni oziirati na izvor izkušnje, nego na njih kakovost. . .

Iz morja stoletnih razvalin moramo izbrati ono kamenje, katero se je pokazalo v vseh kulturah kot edino zanesljivo, katero je vztrajalo, menjajoč morebiti svojo obliko, nikoli pa ne svojega bivanja.

Ta dragocena podlaga sta v prvi vrsti znanost in umetnost, kateri pravilno gojeni, dobijo časoma pravi narodni značaj. — Onedve sta ona prava zlata valuta, po kateri se ocenjuje celokupna vrednost kakega naroda. To dokazovati smatram za nepotrebno. Manj znano pa je — ali se je pri nas prenelo upoštevanje — kako so vsi narodi čislali in cenili novitelje teh dveh temeljev svoje kulture. Umetniki in učenjaki so bili vedno in so še danes ljubimci in ponos vsakega zavednega naroda. Ne manjka primerov v zgodovini, da so narodi tu in tam spoznali eno ali drugo svojih zvezd šele v trenutku, ko je za večno utrla. Ali stoletja niso zacelila žalosti nad tem prepoznim spoznanjem, ker vsakdo ve, da nič ni tako plodnega in večnega, kakor so ideje, katere se bodo izražene v nas plodile in množile, izpopolnjevale, dokler ne nagne zadnji nosilec "nevidne krone" (umetniške) svoje glave v naročje hladne matere zemlje. Umetnost in znanost je ona zlata vez, ki veže vse narode vseh dob. Čim višjo kulturo pa je narod dosegel tembolj uvažuje in ceni nositelje umetnosti in znanosti in to s popolno pravico. Komu pač zahvaliti Italija svojo današnjo slavo? Kaj bi bil Pariz, kaj Monakovo, kaj Dunaj itd. brez umetnosti? Kruh brez kvasa — neokusna in neprebavna skorja. — Oni, umetniki, seveda ne brez ljubezni svojih prvih rojakov — od kronane glave do najskromnejšega inteligenta — ravno ustvarjajo vse ono, kar ponosno občuduje ves svet. Prav dobro vemo, kaj so bili naprimer umetnikom Medicejci in sploh vse visokoumne in dalekovidne kronane glave, politični, kapitalistični in fevdalni pr-

vaki. V Monakovem sploh ni bilo dvorne slavnosti, ne da bi bila najo pozvana v številu dobrodošlih gostov četa učenjakov in umetnikov. Tudi se spominjamo Menzla in Wernerja v svitu ekcesarja — Viljema. Napisati bi se dala knjiga sličnih primerov. Izbranega društva ali salona v kulturnem svetu brez teh značilnih osebnosti, tvorečih vedno prvo privlačno silo — zunaj Slovenije — sploh misliti ne moremo.

Kako se slave povsod drugod tvoritve razstav in druge umetnostne prireditve, nam je pač znano. Vse je na nogah, kar šteje k inteligenci. Časopisje se trga za prvenstvo — po salonih je vse živo. Umetniki so drugod lahko zadovoljni ne samo z moralnim marveč tudi z materialnim uspehom, ki jih spodbuja do novih naporov in jim omogočuje novo uspešno delo do skrajne izpolnitve.

In pri nas? Ali bi ne bil že čas, da bi se tudi naše društvo zbudilo iz topega mrtvila in bi poseglo po trajnejših užitkih? Morebiti bi tudi našim salonom pristojale glave, ki jih dovolj šteje četa naših umetnikov in učenjakov. Ali ne bi večinoma suhoparni strankarski ali banalni, vražje po valutnem in živalskem ter konfekejskem trgu dišeči razgovori naših krasotice in društvenih levov, pridobili na svoji vsebini in obliki? Ker stoji umetnik izven strank, ni izključeno, da bi se pri tem tudi v strankarskih plankah odprelake špranje in bi se dalo nazadnje s sosedom priti do pametnega in mirnega dela? Ali bi nam škodilo, če bi naša inteligenca na ta način bila primorana, baviti se z vprašanji lepe umetnosti malo več kakor to dela danes? Ali bi ne bilo lepo tudi za nas Slovence, če bi tudi kdo drugi, ki do danes še ni vpisan v seznam običajnih posetnikov Jakopičevih izložb, prišel k otvoritvi naših razstav? — Gotovo bi pridobili pri tem vsi umetniki in občinstvo. Izmenjavala bi se bogastva duš in počasi bi marsikdo morebiti vendar prišel do spoznanja, da je tudi umetnost dobra valuta. Ali se niste že dovolj razjokali nad grobovi umetnikov? Vi, ki kopčate narodni imetek, ki zidate palače, pozabljate popolnoma, da je narodni imetek — in to najlepši — tudi umetnost.

ADVERTISEMENT.

30

Washington

Je sedež Patentnega Urada Združenih držav in naš največji slovenski urad, se nahaja samo v Washingtonu blizu Patentnega Urada. Na ta način nam je osebno mogoče urediti vaše patente za določeno najbolj točno — najbolj pošteno — najbolj poceni in najboljše.

Ime A. M. WILSON je znano že 30 let.

Pišite se danes za našo slovensko brezplačno knjižico glede iznajdb in patentov.

A. M. WILSON, Inc.

Successors to the late A. M. Wilson

PATENTS

220 Victor Bldg.,

WASHINGTON, D. C.

PROŠNJA.

Rojaki, kateri znate za ugoden prostor odprti popravilarnice in solo za popravila popravilav avtomobilov, najsiho v Ohio, Indiani, Michiganu ali Pennsylvaniji, da mi to blagovolite naznaniti. — George Seibalt, 415 Euclid Ave., Akron, Ohio.

ŽALNICE, ŽELIŠČA IN NAJRAZNOVRSTNEJŠA

Pišite po brezplačni knjižici.

DOMAČA ZDRAVILA

katera priporoča mgr. Kneipp.

Imam vedno v zalogi.

MATH. PEZDIR

P. O. Box 772, City Hall Station New York City

POZOR!

Slovinci, Hrvati in Srbi, ki potujejo skozi New York.

Ne pozabite na moj hotel, kjer dobite najboljša prenočišča in boste najbolj postreženi.

Čiste sobe z eno ali dvema posteljama. Prostor za 250 oseb. Domača kuhinja. Najnižje cene.

AUGUST BACH, 63 Greenwich St., New York

Jadranska Banka in naši izseljenci.

IZZA konca vojne in obnove zvez med Jugoslavijo in Ameriko se je z vsakim dnem pojavljala potreba direktne zveze med našimi izselenci ter poštenim, solidnim in obsežnim denarnim zavodom v Jugoslaviji.

Jadranska Banka je zadostila tej potrebi s tem, da je stopila v direktno zvezo s

Frank Sakser State Bank
v New Yorku.

Nadalje je uspešno organizirala poseben oddelek, ki je izključno v zvezi z našimi izselenci ter ameriški denarnimi zavodi po vseh Združenih državah.

Naloga tega odelka je, da se našim izselencem olajša zveza z njihovimi rodbinami in prijatelji v Jugoslaviji ter družinam in prijateljem naših izselencev doma s svojci po svetu.

Jadranska Banka je vedno pripravljena iti vam na roko ter bo izvršila vse stavljene ji posle, spadajoče v njeno področje.

Jadranska Banka izvršuje vse bančne posle, pošilja denar na vse kraje sveta. Ko pošiljate denar v domovino, recite vsled tega vašemu bankirju, naj vam napravi ček na podružnico Jadranske banke v mestu, ki je vašemu najbližje.

Jadranska banka ima svoje poslovnice v Beogradu, Celju, Cavatu, Dubrovniku, Ercegovnem, Jelsi, Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Metkoviću, Sarajevu, Splitu, Šibeniku, Zagrebu, Trstu, Zadru, Opatiji, Wlen in v New Yorku: Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt Street, New York City.

Jadranska Banka sprejema vloge na hranilne knjižice in vsled tega bi bilo sedaj, ko so tako visoki tečajji za ameriški denar, priporočljivo, odpreti hranilne vloge.

Jadranska Banka sprejema hranilne vloge v dolarjih ter jih izplačuje na zahtevo v efektivnih dolarjih.

Dopisovanju posvečamo posebno pazljivost in vsled tega pišite za vse informacije naravnost na

JADRANSKA BANKA

Ameriški oddelek.

Ljubljana, : : Jugoslavija.

Požigalec.

FRANCOSKI DETEKTIVSKI ROMAN.

Spisal Emile Gaboriau.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

15

(Nadaljevanje.)

V navadnih okoliščinah bi gospod Senekal ne izročil svojega slavnega konja tujen za nobeno stvar na svetu. Tega konja je smatral za najboljšega konja v celi provinci. Očividno pa je bil strašno zmeden in le z največjim naporom se je delal dostojanstvenim in mirnim.

Da! je znamenje in voz so privedli pred skupino. Ko pa je vprašal, kdo hoče voziti, ni stopil nikdo naprej. Vsi ti dobri ljudje, ki so bili celo noč na mestu požara, so hoteli iti domov, kjer jih je čakala živina. Ko je mladi Ribot videl druge obotavljati se, je rekel: — Jaz hočem peljati gospoda sodnika.

Prijel je za bič in vajeti, sedel na kozla, dočim so sedli sodnik, okrajni pravilnik in pisar v voz.

— Pazite na mojega konja, je prosil gospod Senekal, katerega je v tem zadnjem trenutku prevzel skrb za svojo žival.

— Nič se ne bojte, gospod, — je odvrnil mladi mčž, ko je pogledal konja. — Če bi prehudo udaril, me bo opozoril gospod Mešinet.

Ta Mešinet, pisar sodnika, je predstavljal skoro silo v Sovter. Tamošnje največje osebe so se na klanjale ter se potezale za njegovo naklonjenost. Njegove oficijelne dolžnosti so bile zelo skromne, značaja ter slabo plačane. Znal pa je povečati svoje dohodke z vsakovrstnimi drugimi opravili, ki niso prav nič brigala sodnika. S tem je v veliki meri povečal tako svojo važnost v občini kot svoje dohodke.

Ker je bil zelo spreten litograf, je tiskal vse vizitnice, katere so ljudje naročevali v glavni tiskarni v Sovter, kjer so tudi tiskali list "Neodvisni". Ker je bil dober računar in knjigovodja, je vodil knjige ter sestavljal bilance par najbolj odličnih trgovcev v trgu. Nekateri kmetje, ki so se radi tožarili ter prepirali med seboj, so prihajali k njemu po strokovnjsko mnenje. Sestavljal jim je tudi vsakovrstne listine. Skozi več let je bil vedja godbe požarne brambor ter upravitelj Orfeona. Bil je poročevalec gotovih pariških družb ter ni imel vsled tega le prost vstop v gledališče, temveč tudi v svete prostore za kulisami. Končno pa je bil vedno pripravljen dati pouk v risanju pisem, lekcije v francoskem jeziku ali lekcije za flauto ali trobento za amaterje.

Ti raznoliki talenti so mu nakopali sovraštvo vseh drugih učiteljev ter javnih službničnikov, prav posebno pa sovraštvo županovega pisarja ter uradnikov banke ter večjih podjetij v Sovter. Vse te svoje sovražnike pa je počasi premagal zgolj radi svojih večjih zmoglosti. Vsi tedaj so se tuili ti njegovi prejšnji sovražniki nazvali splošnega običaja in kadar se je pripetilo kaj posebnega, je rekel drug drugemu:

— Pojdi in vprašaj Mešinetja za svet.

On sam pa je pod krinko dobrodušne narave skrival ambicijo, ki ga je razjedala. Hotel je postati bogat ter se dvigniti v svetu. Mešinet je bil diplomat, ki je delal na tajnem, a prav tako premeteno kot recimo Talleyrand. Posrečilo se mu je že napraviti iz sebe veliko osebo v Sovter. Mesto je bilo polno njega. Ničesar se ni storilo brez njega. Kljub temu pa ni imel niti enega sovražnika.

Dejstvo je namreč, da so se ga ljudje bali, da so se bali njegovega strašnega jezika. Ne, da bi kedaj komu škodoval, kajti za kaj takega je bil preveč pameten. Ljudje pa so poznali škodo, katero bi lahko napravil, če bi hotel, kajti bil je mojster vsake važnejše tajnosti v Sovter in najboljše informirani človek v mestu, kar se tiče majhnih spletk, privatnih grehov ali tennih peg na preteklosti.

Vse to mu je dajalo povsem izredno stališče. Ker ni bil oženjen, je živel s svojimi dvema sestrami, ki sta bili najboljši šivilji v mestu in poleg tega veliki terejalki ter članici vseh verskih organizacij. S pomočjo svojih sestra je izvedel za vse, kar se je godilo v družbi ter je lahko primerjal tekoče govore s tem, kar se je dogodilo na sodišču ali kar je izvedel v uredništvu lista. Na ta način je lahko rekel samozvestno:

— Kako bi mogla kaka stvar uti meni, ko imam vendar na razpolago cerkve, časopise, sodnjir in gledališče, da me ohranijo informiranega?

Tak človek bi smatral samega sebe onečaščenim, če ti ne vedel za vsako posameznost v privatnih zadevah gospoda de Boaskoran. Ko so se torej peljali naprej po izvrstni cesti, v svezem spomladanskem jutru, se ni obotavljal pojasniti svojima tovarišema "slučaj" obdolženega plemenitca.

Gospod de Boaskoran, imenovan Žak od svojih prijateljev, je bil le redkokedaj na svojem posestvu in še takrat je ostal tam le en mesec ali približno tako. Živel je v Parizu, kjer je imela njegova družina udobno hišo na Vseučilški cesti. Njegovi starši so bili še živi.

Njegov oče, markiz de Boaskoran, lastnik velikega posestva ter poslanec pod kraljem Louis Filipom, zastopnik leta 1848, se je umaknil iz javnega življenja, ko je bilo ustanovljeno drugo cesarstvo ter porabil od onega časa naprej ves svoj denar in vse svoje energije za nabiranje redkih starih knjig in prav posebno dragocene porcelane, o katerem je napisal monografijo.

Njegova mati, rojena Chalesse, je uživala sloves, da je bila ena najlepših in najbolj udarjenih dam na dvoru meščanskega kralja. Ob gotovi dobi njene življenja pa se jo je lotilo obrekovanje. Krog leta 1845 ali 1846 se je glasilo, da je imela značilno afero z nekim mladim in nadarjenim odvetnikom, ki je postal od onega časa naprej eden najbolj resnih in proslavljenih sočnikov. Ko je postajala stara, se je markiza bolj in bolj posvečala politiki, prav kot postanejo druge ženske vedno bolj in bolj pobožne. Dočim se je njen mož postavljaj, da ni prečital niti enega lista v desetih letih, je napravil ona iz svojega salona neke vrste parlamentarno središče, ki je imelo gotov vpliv na politične zadeve.

Čeprav so bili starši Žaka de Boaskoran še živi, je imel slednji vendar svoje lastno izdatno premoženje, ki mu je neslo pet ali šest tisoč tolarjev na leto. To premoženje, ki je obstajalo iz gradu Boaskoran, ram, trat in gozdov, je podedoval po enem svojih stricov, najstarejšem bratu svojega četa, ki je umrl kot udovec in brez otrok leta 1868. Žak je bil ob onem času star nekako šest in dvajset let, temne polti, visok, močan in dobro zrastle, a ne preveč lep možiki. Imel pa je odkritosrčen in inteligenten obraz, ki je v prvem trenutku pridobil vsakega zase.

Njegov značaj je bil manj dobro znan v Sovter kot pa njegova oseba. Oni, ki so imeli kaj opravka z njim, so ga opisovali kot častnega in odkritega človeka. Njegovi tovariši pa so govorili o

njem kot o vselem mladiču, ki se rad zabava ter je vedno dobre volje. Ob času pruske invazije je bil imenovan kapitanom ene izmed kompanij prostovoljcev v okraju. Povedel je svoje ljudi hrabro v ogenj ter se sam na bojnem polju tako dobro obnašal, da ga je general Chanzy odlikoval s križem Castne legije, ko je bil ranjen.

— In tak človek naj bi izvršil ta zločin v Valpinsonu? — je rekel Dobžon proti sodniku — Ne, to je nemogoče. Brez dvoma bo hitro razpršil na vse štiri vetrove vse sumnje.

— In to bo lahko storil takoj, — je rekel mladi Ribot, — kajti na mestu smo.

V številnih provincah Francije se daje ime "chateau" (šatō = grad) skoro vsaki majhni hiši na deželi, ki ima petelina na svoji stropi stregli. Boaskoran pa je bil resničen grad. Bil je zgrajen proti koncu sedemnajstega stoletja, zelo slabem okusu, a masivno, kot kaka trdnjava. Poizojč gradu je bil sijajen. Obdan je bil od vseh strani od gozdov. Ob vzhodni vrta, ki je počasi padal, je tekla majhna reka, koje vodovje je veselo zaborelo.

(Dalje prihodnjik.)

Knjige! — Knjige!

POUČNE KNJIGE

Angleško-slovenski slovar —

Dr. Kera \$5.00

Slovensko angleški slovar —

Lof \$5.00

Slovensko-angleški slovar —

Lof \$5.00

Nemško angleški slovar —

Lof \$5.00

O lepem vedenju —

Lof \$5.00

Slovensko-nemški slovar —

Lof \$5.00

Angloščina brez oštevilja —

Lof \$5.00

Cirilica. Navodila za čtenje in

pisanje srbske in cirilice —

Lof \$5.00

Dokletina. Spisal Anton B. Jeglič

— Fungaj. Frak-

tiska knjiga za laike gospod-

nje. (Trdo vezana) \$5.00

Praktični računa —

Lof \$5.00

Knjiga o lepem vedenju Urbanu,

(Trdo vezana) \$5.00

Mladost, Ant. 3. Jeglič

I. zvezek, \$5.00

II. zvezek, \$5.00

Nasvet za 2. letno dom. Koristna

knjiga za vsako hišo \$5.00

Pravila na elike. Dr. J. Dostojan

Varna kuharica, na slabe in do-

bre čase \$5.00

RAZNE POVESTI IN ROMANI

Udova Leruz, detektivski roman

1.00

Jos. Jurčič, 4. sv.: Ovet in sad.

Hči mestnega sodnika itd. \$5.00

Jos. Jurčič, 5. sv.: Sosedov sin. Sin

kmetijskega cesarja itd. \$5.00

Jos. Jurčič, 6. sv.: Doktor Zober,

roman. — Tugomer, trgovača

Dve sili — Ksaver Meško

Hudo brezdan. Ni vse zlato, kar se

sveti itd. \$5.00

Patria, povest iz irske junake do-

be \$5.00

Pod svobodnim solncem, zgodovinska

povest, 1. sv. \$5.00

Pod svobodnim solncem, zgodovinska

povest, 2. sv. \$5.00

Povesti slovenskem ljudstvu v

poduk in zabavo, Kalan

Romanica, povest \$5.00

Sisto a Sesto, povest iz Abruce

Slike in povesti, Ksaver Meško

Študent naj bo, — Naš vsehedral

kruh \$5.00

Veselo povesti: Za molcem, — V

pustiv je šla. — Pravda med

bratoma \$5.00

Vojnik ali poganstvo za kraj,

povest \$5.00

eter Zgaga \$5.00

Doli s orožjem \$5.00

Knjige družbe Sv. Mohorja

Duhovni boj (84 str.) \$5.00

Medija (1. sv.) \$5.00

Medija (2. sv.) \$5.00

Zgodovina slov. naroda (8. sv.)

Zgodovina slov. naroda (6. sv.)

Mladim srcem (2. sv.)

Spisal K. Meško

Ljudja za katoličane ljudj.

Spisal I. Kanar \$5.00

et točje v zrakoplovu \$5.00

Amerika & Amerikanci \$5.00

JUDSKA KNJIZICA — POVESTI

1. sv. Znamenje štirih. Povest de

detektivskega Sherlock Holmes

2. sv. Davačina. Zgodovinska

povest iz dobe zvezanih apo-

stolov. \$5.00

3. sv. Zvezni Zmagoslav. povest.

— Med Plazovi, troletna povest.

4. sv. Male šivilje, povest \$5.00

5. sv. Zvezna kmetična vojaka,

zgodovinska povest \$5.00

6. sv. Gledarjev sin — Fungaj,

povest \$5.00

Dostojno vedenje \$5.00

Opomba:

Narodnim je priložiti denar, bodisi

v gotovini, money order ali pošto

razpiske po 1 ali 2 centa. Če pošlje

te gotovino, reklamirajte pisno,

Ne naročate knjig, katerih ni v ca-

niku. Knjige pošiljamo poštne

presto.

7. sv.: Prihajaj. Zanimiva po-

vest \$5.00

9. sv.: Brencelj: Kako sem se

jaz likal, 1. zvezek \$5.00

10. sv.: Brencelj: Kako sem se

jaz likal, 2. zvezek \$5.00

11. sv.: Brencelj: Kako sem se

jaz likal, 3. zvezek \$5.00

14. sv.: Brencelj: Ljubljanske ali-

ba. (Počelo ljubljanskega me-

sta) \$5.00

15. sv.: P. Colom: Juan Mieria.

Povest iz španskega življenja

16. sv. Ne v Ameriki. Po resničnih

dogodkih \$5.00

SPILMANOVE POVESTI

2. sv.: Maron, kristanski deček iz

Libanona \$5.00

3. sv.: Marijina cerkev, povest iz

tavrskih gor \$5.00

4. sv.: Praki Judek, povest, II.

zvezek \$5.00

5. sv.: Tri indijske povesti

6. sv.: Indijski svet. Zgodovinska

povest iz japonskega \$5.00

10. sv.: Zvezni sin, povest iz vrede

Akbarja Velikega \$5.00

11. sv.: Bleda in bela vrtnica, po-

vest \$5.00

12. sv.: Korejska brata. Črtica iz

misijonarjev v Koreji \$5.00

13. sv.: Eaj in maza, povest iz

Amara \$5.00

14. sv.: Prišega brezdanega gla-

varja, povest iz zgodovine ka-

nadsko \$5.00

15. sv.: Angelj odkriva — Pravi-

ska povest \$5.00

16. sv.: Zlatokop, povest \$5.00

17. sv.: Prvi svet Indijanci ali

vojna v Nikaragui \$5.00

18. sv.: Preganjane indijskih su-

aljmancov \$5.00

9. sv.: Misača mernarja, povest

..... \$5.00

SPISI ZA MLADINO

Bob za mladih, povest \$5.00

Dedek je pravil, pravilica \$5.00

MOLITVENIKI

Skriži za čase:

v umje vezano \$5.00

v plečno vezano \$5.00

Kajaki glasovi:

v plečno vezano \$5.00

v plečno vezano \$5.00

v umje vezano \$5.00

ZEMLEVEDI

Zemljepisni črti \$5.00

Zemljepisni črti \$5.00

Zemljepisni črti \$5.00

Velika slovenska mapa \$5.00

Zemljepisni črti New York, Illinois, Co-

lorado, Kansas, Montana, Minne-

sota, Wyoming in Alaska —

verki po \$5.00

Pennsylvania \$5.00

West Virginia \$5.00

RAZGLEDAJICE:

Zabavne, različne, ducat

Newyorke, različne, ducat

Panorama mesta New York,

25 slik \$5.00

Panorama mesta Celje, 21 pal-

cev dolgo \$5.00

Z ZADNJO POŠILJATVILJO SMO DOBILI NASLED-

NJE KNJIGE:

Stric Tomova Koča \$5.00

Sv. Neburga \$5.00

Pravilice za mladino, S. Koluthal

Elizabeth \$5.00

Gozdovnik, (2 zvezka) \$5.00

Cvetina Borogradska \$5.00

Dostojno vedenje \$5.00

Opomba:

Narodnim je priložiti denar, bodisi

v gotovini, money order ali pošto

razpiske po 1 ali 2 centa. Če pošlje

te gotovino, reklamirajte pisno,

Ne naročate knjig, katerih ni v ca-

niku. Knjige pošiljamo poštne

presto.

Pravilice H. Majar \$5.00

Gozdovski katekizem \$5.00

Beneška Vedečevalka \$5.00

Materina iztev \$5.00

Cvetke \$5.00

Pozigalec \$5.00

Svetna noč \$5.00

Ciganova ocveta \$5.00

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt St.,

New York

BOJAKI, NAROČATE SE NA "GLAS NARODA", NAJ

VEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVI

ADVERTISEMENTS.

Zastopniki "Glas Naroda"

kateri so pooblašteni pobirati naročnine za dnevnik "Glas Naroda". Vsa zastopnika imajo potrdilo na svojo ročnico, katero je prejel iz njih ročnikom pripomočkom.

Naročnina za "Glas Naroda" je:

Za celo leto \$6.00; za pol leta \$3.00; za štiri mesece \$2.00; za štiri leta \$15.00.

San Francisco, Cal.: Jacob Lovina

Osnov, Cal.: Frank Skrabec

Pasadena, Cal.: Peter Oull, John Gern, Frank